

Toepassingsprofiel generiek

Versie 0.97
Geonovum – KOOP

Datum 24 januari 2019

Colofon

OW-besluit	generiek
Versie	0.97
Projectnaam	Standaard Officiële Publicaties met specifieke toepassing voor OW-besluiten
Projectnummer	PR04
Contactpersoon	Eric van Capelleveen
Auteur(s)	PR04

Versie	Datum	Wijziging
0.96	1-9-2018	Nieuwe uniforme structuur en opmaak over alle TPOD's
0.96	1-9-2018	Diverse opmerkingen uit consultatie en werkgroepen verwerkt
0.96	1-9-2018	Update generieke UML-diagrammen
0.96	1-9-2018	Actualisatie van IMOP-vocabulaire en waardelijsten
0.97	20-12-2018	Tekstverbeteringen, dubbelingen in de tekst verwijderd
0.97	20-12-2018	Tekst hoofdstuk 2 herschreven
0.97	20-12-2018	Vastgelegd dat het derde deel van het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan aan STOP moet voldoen
0.97	20-12-2018	Beschrijving van betekenis van het begrip Regels in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten met regels verbeterd
0.97	20-12-2018	In de opsomming van mogelijke statussen besluit tot vaststelling of wijziging omgevingsplan de status vervallen gewijzigd in vernietigd
0.97	20-12-2018	Vastgelegd op welk niveau annotaties kunnen worden toegepast
0.97	20-12-2018	Fouten in de tabel met Regels voor tekstelementen gecorrigeerd
0.97	20-12-2018	Werking van Locatie en Werkingsgebied volledig opnieuw geschreven.
0.97	20-12-2018	Specifieke teksten over werkingsgebieden van Functie en Activiteit vervangen door generieke teksten over stapeling van Locaties en Beschrijving werkingsgebied in woorden
0.97	20-12-2018	Werking van de annotatie Omgevingsnorm beter beschreven
0.97	20-12-2018	Annotatie Beperkingengebied gemodelleerd en beschreven
0.97	20-12-2018	Thema wordt niet langer op kaart weergegeven
0.97	20-12-2018	Beschrijvingen van de annotaties Thema en Onderwerp aangescherpt
0.97	20-12-2018	Onderscheid gemaakt tussen de annotatie Regelkwalificatie en de eigenschap KwalificatieActiviteitRegel bij de annotatie Activiteit
0.97	20-12-2018	Werking Standaardfrase is gewijzigd.
0.97	20-12-2018	De uitwerking van het presentatiemodel a.d.h.v. voorbeelden toegelicht
0.97	20-12-2018	Tabel met Specificatie van klassen en eigenschappen van annotaties toegevoegd
0.97	20-12-2018	UML klassediagram in bijlage 3 geactualiseerd en voorzien van een tabel met definities, eigenschappen, etc.
0.97	20-12-2018	Bijlage 4 Implementatiemodel verwijderd, vervangen door tabel Specificatie van klassen en eigenschappen van annotaties voor het omgevingsplan in bijlage 3B, Bijlagen 4 en 5 (na vernummering) van juiste titel voorzien
0.97	20-12-2018	Algemene regels gewijzigd in Algemene bepalingen, Begrippen gewijzigd in Begripsbepalingen, Meet- en rekenregels gewijzigd in Meet- en rekenbepalingen
0.97	20-12-2018	Het woord Afbeelding als een van de onderdelen van de inhoud van (regel)tekst vervangen door het woord Figuur om de tekst consistent te maken met IMOP

Inhoud

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.1.1	Nieuw stelsel omgevingsrecht	7
1.1.2	Digitaal Stelsel Omgevingswet	7
1.2	Toepassingsprofiel OW-besluit (TPOD)	8
1.3	Leeswijzer	9
2	Uitgangspunten voor het toepassingsprofiel OW-besluit.....	11
2.1	Proces van totstandkoming en bekendmaking c.q. publicatie van OW-besluiten	11
2.2	OW-besluiten met en zonder regels	11
2.3	Betekenis van (regel)tekst in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten	12
2.3.1	Betekenis van het begrip Regels in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten met regels .	12
2.3.2	Betekenis van tekst in toepassingsprofielen voor OW-besluiten zonder regels	12
2.4	Initieel besluit, wijzigingsbesluit en geconsolideerde versie.....	12
3	Inhoudelijke aspecten van het OW-besluit.....	14
3.1	Kenschets rechtsfiguur.....	14
3.2	Algemene kenmerken OW-besluit.....	14
3.3	De inhoud van het OW-besluit	16
3.3.1	Regels en onderwerpen OW-besluit	16
3.3.2	Regels en besluiten die leiden tot wijziging omgevingsplan	17
3.3.2.1	Meervoudig bronhouderschap	17
3.3.2.2	Vorbereidingsbesluit en voorbeschermingsregels	17
3.3.2.3	Projectbesluit en projectprocedure	17
3.3.3	Omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit	17
3.3.4	Overgangsfase.....	17
4	Annoteren	18
4.1	Inleiding	18
4.2	Annotaties.....	18
4.2.1	Bekendmakingswet-annotaties.....	18
4.2.2	Omgevingswet-annotaties	18
4.2.3	Service-annotaties	18
4.3	Annotaties met een waardelijst	19
5	Vormgeving van het OW-besluit.....	20
5.1	Inleiding	20
5.2	Besluit en besluitonderdelen	20
5.2.1	Toelichting	20
5.2.1.1	Deel één: motivering	20
5.2.1.2	Deel twee: regels.....	20
5.2.1.3	Deel drie: artikelsgewijze toelichting.....	21
5.3	De besluitonderdelen die aan het toepassingsprofiel moeten voldoen	22
5.4	De actuele geldende versie van het OW-besluit.....	22
5.5	De geconsolideerde versie van het OW-besluit	22
5.6	Tekststructuur van het OW-besluit	23

5.6.1	Hoofdstructurering van de tekst	23
5.6.2	Structurering tekstelementen	23
5.6.2.1	Toelichting	24
5.6.2.2	Norm	24
5.6.3	Opschrift en nummering van de tekstelementen.....	24
5.6.3.1	Toelichting	24
5.6.3.2	Norm	24
5.6.4	Standaardindeling (rege)ltekst OW-besluit	24
5.6.4.1	Toelichting	24
5.6.4.2	Norm	25
5.7	Locatie.....	25
5.7.1	Locatie en Werkingsgebied	25
5.7.1.1	Toelichting	25
5.7.1.2	Norm	26
5.7.2	Stapeling van Locaties	27
5.7.3	Beschrijving werkingsgebied in woorden	28
5.8	Toepassing van annoteren in het OW-besluit	28
5.8.1	Begripsbepalingen	29
5.8.1.1	Toelichting	29
5.8.1.2	Norm	29
5.8.2	Meet- en rekenbepalingen	29
5.8.2.1	Toelichting	29
5.8.2.2	Norm	29
5.8.3	Activiteit	29
5.8.3.1	Toelichting	29
5.8.3.2	Norm	30
5.8.4	Functies en functietoedeling	30
5.8.4.1	Toelichting	30
5.8.4.2	Norm	30
5.8.5	Omgevingswaarde.....	30
5.8.5.1	Toelichting	30
5.8.5.2	Norm	31
5.8.6	Omgevingsnorm.....	31
5.8.6.1	Toelichting	31
5.8.6.2	Norm	31
5.8.7	Beperkingengebied.....	31
5.8.7.1	Toelichting	31
5.8.7.2	Norm	32
5.8.8	Thema	32
5.8.8.1	Toelichting	32
5.8.8.2	Norm	32
5.8.9	Onderwerp	32
5.8.9.1	Toelichting	32
5.8.9.2	Norm	32
5.8.10	Relatiekwalificatie.....	32
5.8.10.1	Toelichting	32
5.8.10.2	Norm	33
5.8.11	Verwijzingen.....	33
5.8.11.1	Toelichting	33
5.8.11.2	Norm	33

5.8.12	Regelkwalificatie	33
5.8.12.1	Toelichting	33
5.8.12.2	Norm	33
5.9	Standaardfrase als verbinding tussen regeltekst, werkingsgebied en waarden.....	34
6	Presentatiemodel toegepast op het OW-besluit	36
6.1	Principes van functioneel verbeelden	36
6.2	Presentatie van tekst.....	36
6.2.1	Presentatie van OW-besluiten met regels	36
6.2.2	Presentatie van tekst voor OW-besluiten zonder regels	36
6.2.3	Presentatie van tekst voor OW-besluiten zonder regels	37
6.3	Presentatie van geometrie van (werkings)gebieden	37
6.4	Uitwerking Presentatiemodel voor het OW-besluit	39
7	Openstaande vragen en issues	40
8	Bijlagen	41
Bijlage 1	Ontwerpkeuzen	42
Bijlage 2	Toelichting op hoofdlijnen van STOP en IMOP	43
Bijlage 3	UML klassediagrammen voor OW-besluiten	44
	A. UML klassediagram voor metadata van OW-besluiten	44
	B. UML klassediagram met annotaties voor OW-besluiten.....	45
Bijlage 4	[Specifieke bijlagen per TPOD].....	60

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Met benutten wordt bedoeld het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke behoeften te vervullen. Bij beschermen gaat het over het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

In dit document gebruiken wij de term OW-besluit. Deze term staat voor 'besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet'. Voorheen werd hiervoor de term omgevingsdocument gebruikt.

1.1.1 *Nieuw stelsel omgevingsrecht*

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Met de Omgevingswet wordt het huidige stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien en wordt het fundament van het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht gelegd. Met het vernieuwen van het omgevingsrecht wil de wetgever vier verbeteringen bereiken:

- Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik.
- De leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in beleid, besluitvorming en regelgeving.
- Een actieve en flexibele aanpak biedt overheden meer afwegingsruimte om doelen voor de leefomgeving te bereiken.
- Besluitvorming over projecten in de leefomgeving gaat sneller en beter.

Voor de realisatie van deze doelen biedt de wetgever diverse juridische instrumenten, waaronder de zogenaamde OW-besluiten die verschillende bevoegde gezagen in staat stellen besluiten te nemen die ingrijpen in de leefomgeving. De belangrijkste OW-besluiten zijn:

- Algemene Maatregelen van Bestuur (Rijk)
- Ministeriële Regelingen (Rijk)
- Omgevingsvisie (Rijk, provincies en gemeenten)
- Omgevingsverordening (Provincies)
- Waterschapsverordening (Waterschappen)
- Omgevingsplan (Gemeenten)
- Projectbesluit (Rijk, provincies en waterschappen)
- Programma (Rijk, provincies en gemeenten)

In deze OW-besluiten staan verschillende soorten kaders, regels en/of kwalitatieve en kwantitatieve normen, bijvoorbeeld gericht op activiteiten van burgers en bedrijven in de fysieke leefomgeving.

1.1.2 *Digitaal Stelsel Omgevingswet*

Digitalisering is een ander belangrijk instrument voor het behalen van deze verbeterdoelen. De Omgevingswet bevat de grondslagen voor het Digitaal Stelsel Omgevingwet (DSO). Daarmee is de juridische basis gelegd voor de ontwikkeling van het DSO en kunnen er regels worden gesteld over onder andere gemeenschappelijke definities in de standaarden en voorzieningen die onderdeel zijn van het stelsel.

Het DSO zorgt voor samenhangende, eenduidige en toegankelijke informatie van goede kwaliteit en draagt bij aan de verbetering van het stelsel van het omgevingsrecht. Het stimuleert een snellere en integrale besluitvorming onder de Omgevingswet en vergroot het gebruikersgemak.

Het DSO biedt het digitale loket waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. Via het DSO kunnen zij:

- informatie raadplegen over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, zoals gegevens over water- of luchtkwaliteit en geluidbelasting.
- vergunningen aanvragen en meldingen doen;
- zien welke regels en beleid van toepassing zijn op een locatie. De basis hiervoor zijn de OW-besluiten die in het DSO zitten, waaronder omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en omgevingsplannen, projectbesluiten en programma's.

Om aan deze doelstellingen van het DSO te kunnen voldoen is het nodig om de OW-besluiten *machine-leesbaar* te maken en de gebruikte gegevens *onderling uitwisselbaar* te maken. Dat betekent dat de OW-besluiten vanuit informatiekundig en technisch oogpunt moeten worden gestructureerd en gestandaardiseerd.

De Omgevingswet biedt daartoe de mogelijkheid door het stellen van regels over de inrichting en vormgeving van de OW-besluiten, welke worden vastgelegd in de Standaard Officiële Publicaties (STOP) en het onderhavige document.

De standaard legt vast hoe de regels moeten worden ingedeeld en geannoteerd, hoe tekst aan locaties moet worden gekoppeld, welke waardelijsten van toepassing zijn en hoe het resultaat vervolgens uitgewisseld moet worden. Het is aan de bevoegde gezagen om de inhoud van de (regel)tekst te bepalen.

1.2 Toepassingsprofiel OW-besluit (TPOD)

De Standaard Officiële Publicaties (STOP) bestaat in de basis uit drie modellen: Berichten-model, Presentatiemodel en Informatiemodel.

Het Informatiemodel voor Officiële Publicaties (IMOP) bevat de generieke, abstracte basis voor de beschrijving van de inhoud van officiële publicaties in officiële publicatiebladen van overheden, de daaruit afgeleide consolidaties en het daaraan gerelateerde berichtenverkeer. De structuur van het IMOP bestaat uit drie met elkaar samenhangende componenten:

- Tekststructuur: De tekstelementen van een officiële publicatie, zoals een hoofdstuk, artikel, lid en alinea;
- Locatie: Een met coördinaten afgebakend gebied of object, waarbij de Locatie één of meerdere geometrieën bevat;
- Annotaties: Toegevoegde gegevens aan (onderdelen van) besluiten en regelingen die tekst machine-leesbaar maken en/of het mogelijk maken dat bepaalde gegevens op een kaart weergegeven worden.

Voor de algemene regels en richtlijnen voor de toepassing van IMOP in het domein van de Omgevingswet wordt voor elk OW-besluit een Toepassingsprofiel opgesteld, het zogenaamde TPOD.

Een TPOD beschrijft de informatiekundige specificaties conform IMOP voor de (inhoudelijke) onderwerpen, de regels en richtlijnen die gelden voor het betreffende OW-besluit. Het is in feite de schakel tussen de juridisch(-inhoudelijke) bepalingen in de Omgevingswet en de technische specificaties voor het ontwikkelen van software ten behoeve van het opstellen

van de afzonderlijke OW-besluiten. Het TPOD is primair bedoeld voor informatie-specialisten en beleidsmedewerkers van de bevoegde gezagen, die de OW-besluiten volgens de standaard inhoud en vorm zullen geven. De praktijkrichtlijn voor het betreffende OW-besluit vult dit aan met aanwijzingen en voorbeelden voor de concrete toepassing van de standaard.

Voor elk TPOD is een aparte xml-versie geschreven, zodat softwareleveranciers op basis van universele codering software kunnen ontwikkelen ter ondersteuning van het opstellen van de OW-besluiten en voor mogelijke andere toepassingen.

Dit TPOD geeft uitwerking aan de generieke delen die betrekking hebben op alle typen OW-besluiten en behoort tot een set van documenten die, als onderdeel van de STOP, ontwikkeld zijn voor het domein van de Omgevingswet:

- Het Conceptueel Informatiemodel voor de Omgevingswet (CIM-OW);
- Toepassingsprofielen (TPOD's) van de specifieke OW-besluiten;
- Parameters bij de afzonderlijke TPOD's;
- Waardelijsten behorende bij de TPOD's;
- Praktijkrichtlijnen op basis van de TPOD's;
- Presentatiemodel;
- Berichtenmodel;
- Conformiteitsregels.

1.3 Leeswijzer

De doelstellingen van de Omgevingswet en het Digitale Stelsel Omgevingswet zijn in dit hoofdstuk op hoofdlijnen toegelicht. Daarmee is het bredere kader en het doel van het TPOD geschetst. In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten voor het TPOD omschreven die de kaders vormen voor de structurering en standaardisering van het OW-besluit. De juridische en inhoudelijke kenmerken van het OW-besluit worden uitgewerkt in hoofdstuk 3 en bieden daarmee de basis voor de structurering ervan.

Na een toelichting op het concept van annoteren en de soorten annotaties in hoofdstuk 4, wordt in hoofdstuk 0 de structuur van het OW-besluit beschreven. Daarin wordt toegelicht hoe het OW-besluit gestructureerd moet worden om het machine-leesbaar en op een gestandaardiseerde manier uitwisselbaar te maken.

In hoofdstuk 6 wordt beschreven hoe het presentatiemodel wordt toegepast op het OW-besluit en hoofdstuk 7 tenslotte bevat een lijst van punten en vragen die nog openstaan. In Bijlage 3 zijn voor de metadata en de annotaties van OW-besluiten UML klassediagrammen opgenomen.

De TPOD's voor alle OW-besluiten volgen dezelfde structuur en indeling, om de vergelijkbaarheid van de tekstblokken en het beheer daarvan nu en in de toekomst zo eenvoudig mogelijk te maken. Het kan zijn dat een paragraaf niet van toepassing is voor een bepaalde TPOD. In dat geval wordt dat ook in de betreffende paragraaf aangegeven.

Dit toepassingsprofiel stelt een aantal (overwegend technische en structurerende) normen voor het opstellen van het OW-besluit. Voorbeelden daarvan zijn het aantal besluitonderdelen waaruit een besluit tot wijziging van het OW-besluit moet bestaan, de eigenschappen die nodig zijn om een bepaalde annotatie vast te leggen en de manier waarop de relatie tussen tekst en werkingsgebied wordt vormgegeven.

Uiteraard bevat het toepassingsprofiel ook een toelichting op die normen. Om volstrekt helder te maken wat tot de norm behoort wordt in de tekst een duidelijk onderscheid gemaakt tussen beide teksttypen. De toelichtende teksten staan steeds in de subparagraaf Toelichting, de normen staan in de subparagraaf Norm.

2   Uitgangspunten voor het toepassingsprofiel OW-besluit

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten voor het toepassingsprofiel van het OW-besluit beschreven. Deze uitgangspunten zijn mede gebruikt als bouwstenen voor de ontwikkeling van de TPOD's. Deze informatie is met name beschrijvend van aard en dient het doel achtergrond te bieden voor de komende hoofdstukken, die voortborduren op de uitgangspunten beschreven in dit hoofdstuk.

2.1   Proces van totstandkoming en bekendmaking c.q. publicatie van OW-besluiten

Het proces begint met een informeel deel dat bestaat uit participatie en (voor)overleg. Daarbij legt het bevoegde gezag dan wel een initiatiefnemer een voorstel, voornemen of een vraagstuk voor aan externe partijen, zoals bewoners en bedrijven uit de betreffende omgeving en andere bevoegde gezagen. Deze informele fase is vormvrij. Het bevoegd gezag (en de initiatiefnemer) kan zelf een medium kiezen voor participatie en/of overleg: een document, een website, een film etc. In het informele deel van het proces kan een informele versie van het OW-besluit gebruikt worden. De STOP- en TPOD-standaarden maken dat mogelijk door ook een conceptversie van OW-besluiten aan te bieden.

Bij het opstellen van het OW-besluit ten behoeve van het formele deel van het proces moet gebruik gemaakt worden van de standaarden STOP en TPOD. De standaarden ondersteunen ook dit opstelproces.

Na het opstellen van het OW-besluit volgen publicatie en kennisgeving van het ontwerp van het OW-besluit en later publicatie of bekendmaking van het besluit in de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen (LVBB).

In de LVBB worden alleen ontwerp- en vastgestelde besluiten gepubliceerd respectievelijk bekendgemaakt. Op dit moment is nog onduidelijk of, en zo ja waar, zal worden voorzien in een omgeving waarin ook de OW-besluiten met niet-formele status beschikbaar gesteld en geraadpleegd kunnen worden.

2.2   OW-besluiten met en zonder regels

Er is onderscheid tussen OW-besluiten die regels bevatten, zoals het omgevingsplan, en OW-besluiten die geen regels bevatten, zoals de omgevingsvisie.

OW-besluiten die regels bevatten, zullen vanuit de gebruikerstoepassing van het DSO het meest bevroegd worden. Daarom worden aan die OW-besluiten extra eisen gesteld ten behoeve van de bekendmaking en zijn er extra mogelijkheden aan toegevoegd voor bevraging en raadpleging. Om deze reden besteden de standaarden extra aandacht aan deze categorie als het gaat om tekststructuur, relatie met werkingsgebieden en weergave.

De OW-besluiten zonder regels hebben een ander karakter. Ze hebben een vrijere opzet en kennen geen artikelsgewijze indeling. Hiervoor geldt dan ook een aantal eisen niet die wel voor de OW-besluiten met regels gelden, zoals vaste tekststructuren.

De specificaties voor de tekststructuur zijn opgenomen in paragraaf 5.6.

2.3 Betekenis van (regel)tekst in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten

2.3.1 *Betekenis van het begrip Regels in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten met regels*

In de systematiek van de toepassingsprofielen voor OW-besluiten omvat het begrip Regels meer dan in het dagelijkse spraakgebruik het geval is. In de toepassingsprofielen voor OW-besluiten wordt het begrip Regels gebruikt voor het samenstel van de volgende twee onderdelen:

- Regeltekst
Regeltekst is de kleinste zelfstandige eenheid van informatie in een OW-besluit met regels: een Artikel of een Lid.
- Informatieobjecten
In omgevingsdocumenten kan informatie worden opgenomen die niet in tekstuele vorm op een voor de mens leesbare manier weergegeven kan worden. Deze informatie wordt onderdeel van het OW-besluit door het in een informatieobject op te nemen: machine-leesbare informatie die met algemeen beschikbare software voor de mens leesbaar gemaakt kan worden. Informatieobjecten zijn in ieder geval:
  - de coördinaten die de werkingsgebieden van Regeltekst begrenzen;
Meer informatie over werkingsgebieden is te vinden in paragraaf 5.7 Locatie.
  - de waarden die bepaalde typen normen uit de Regeltekst ter plaatse van de verschillende Locaties hebben;
Dit principe wordt beschreven in de paragrafen 5.8.5 en 5.8.6 die gaan over het annoteren van Omgevingswaarde en Omgevingsnorm.
  - kenmerken die Locaties betekenis geven.
Het gaat hier om het toevoegen van informatie die er voor zorgt dat het werkingsgebied van regeltekst over activiteit, functie, omgevingswaarde, omgevingsnorm, beperkingengebied en regeltekst met een bepaald onderwerp op een kaart weergegeven kan worden en dat duidelijk is dat die weergave op de kaart als zodanig geïnterpreteerd moet worden.
Zie hiervoor de onderdelen van paragraaf 5.8 die gaan over het annoteren van Activiteit, Functie, Omgevingswaarde, Omgevingsnorm, Beperkingengebied en Onderwerp.

2.3.2 *Betekenis van tekst in toepassingsprofielen voor OW-besluiten zonder regels*

Het projectbesluit, de omgevingsvisie en het programma zijn voor een groot deel opgebouwd uit niet-regeltekst. Dat wil zeggen niet opgebouwd op basis van een artikelstructuur, maar wordt opgesteld met gebruik van een vormvrije tekststructuur (zie ook paragraaf 5.2). Hierbij gelden geen regels omtrent de structuur van de tekst en kan een onbeperkt aantal niveaus aangebracht worden.

Hierdoor krijgen bestuursorganen de flexibiliteit het instrument zoveel mogelijk naar eigen inzicht vorm te geven.

2.4 Initieel besluit, wijzigingsbesluit en geconsolideerde versie

OW-besluiten komen tot stand door het nemen van een initieel besluit (het eerste besluit waarbij een volledig OW-besluit wordt vastgesteld) dan wel, in het geval van het omgevingsplan, door het nemen van besluiten tot wijziging van het omgevingsplan van rechtswege. In beide gevallen kunnen de OW-besluiten vervolgens door wijzigingsbesluiten gewijzigd worden. Omgevingsplannen, omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen en omgevingsvisies moeten in geconsolideerde vorm beschikbaar gesteld worden. In de geconsolideerde versie worden alle achtereenvolgens genomen wijzigingsbesluiten verwerkt tot een

doorlopende versie van het OW-besluit. In paragraaf 5.2 wordt het besluit tot vaststelling dan wel wijziging van het OW-besluit beschreven. Paragraaf 5.5 gaat nader in op de geconsolideerde versie. De werking van het wijzigen van OW-besluiten door middel van wijzigingsbesluiten en het consolideren is in detail beschreven in CIM-OP en in de STOP-TP-documentatie.

Een groot deel van de bepalingen van dit toepassingsprofiel is met name van toepassing op de geconsolideerde versie van het OW-besluit en minder op wijzigingsbesluiten. Een wijzigingsbesluit zal namelijk vooral het verschil met de vorige geconsolideerde versie laten zien.

3 Inhoudelijke aspecten van het OW-besluit

Dit hoofdstuk beschrijft de inhoud het OW-besluit en heeft als doel de functionele (valideerbare) elementen in het toepassingsprofiel te kunnen identificeren.

Paragraaf 3.1 schetst het karakter van het OW-besluit. Deze schets bevat informatie op hoofdlijnen, die van belang is voor de functionele (valideerbare) elementen in het toepassingsprofiel.

In paragraaf 3.2 staan specifieke kenmerken van het OW-besluit. Deze kenmerken geven de (juridische, procedurele, etc.) context weer van het OW-besluit, maar beschrijven geen domein-specifieke zaken.

Paragraaf 3.3 beschrijft domein-specifieke kenmerken van het OW-besluit. Dit zijn niet alleen inhoudelijke kenmerken over het OW-besluit zelf. Waar relevant zijn ook kenmerken beschreven die aangeven hoe het OW-besluit zich verhoudt tot zaken in breder verband, bijvoorbeeld ten opzichte van andere instrumenten.

3.1 Kenschets rechtsfiguur

Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten stellen elk (integraal) beleid en regels vast over de ontwikkeling, het gebruik, de bescherming en het beheer en onderhoud van de fysieke leefomgeving voor hun grondgebied. Zij leggen dit vast in één of meerdere OW-besluiten.

Elk van deze bestuursorganen heeft in het stelsel voor het omgevingsrecht zijn eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden en daarmee samenhangende instrumenten, waaronder de OW-besluiten.

De verschillen tussen deze OW-besluiten zijn zodanig, dat het niet mogelijk is ze in één generieke kenschets te beschrijven. In de afzonderlijke TPOD's is voor elk OW-besluit een kenschets gegeven van de inhoud van het instrument en voor welk bestuursorgaan het van toepassing is.

3.2 Algemene kenmerken OW-besluit

Tabel 1 tot en met Tabel 3 geven de onderwerpen aan die betrekking hebben op de algemene kenmerken van een OW-besluit. Deze kenmerken leggen de algemene eigenschappen vast, waarmee informatie over een OW-besluit wordt bijgehouden. Voor elk OW-besluit is in de betreffende TPOD invulling gegeven aan deze tabellen.

Doel van deze tabellen is het weergeven van de meest essentiële algemene kenmerken van het instrument zodat de lezer het beter kan plaatsen en vergelijken met bestaande instrumenten, niet om een volledig sluitende beschrijving te geven.

Tabel 1 Juridische kenmerken

Onderwerp	Specificatie
Grondslag rechtsfiguur	
Vorbereidingsprocedure	

Onderwerp	Specificatie
Tijdstip bekendmaking/ terinzagelegging vastgesteld <OW-besluit>	
Inwerkingtreding	
Rechtsbescherming	
Geldt toepassingsprofiel ook voor ontwerpbesluit	
Rechtsfiguur roept meldingsplicht of vergunningplicht in het leven en/of bevat bepalingen waaraan aanvragen om omgevingsvergunning rechtstreeks getoetst moeten worden	
Rechtsfiguur bevat voor een ieder bindende regels	

Tabel 2 Kenmerken ten behoeve van metadata en annotaties

Onderwerp	Specificatie
Bevoegde bestuurslaag	
Bestuursorgaan	
Mogelijke statussen besluit tot vaststelling of wijziging Ow-besluit (procedurestatus)	
Mogelijke documentversies besluit tot vaststelling of wijziging Ow-besluit	
Mogelijke statussen objecten geconsolideerde versie Ow-besluit	
Ow-besluit kan rechtstreeks ander Ow-besluit wijzigen (meervoudig bronhouderschap)	
Ander Ow-besluit kan rechtstreeks onderhavig Ow-besluit wijzigen (meervoudig bronhouderschap)	
Normadressaat	
Rechtsfiguur kan gewijzigd worden door wijzigingsbesluiten	

Onderwerp	Specificatie
Onderdelen	
Tekststructuur besluitonderdelen	
Bij het Ow-besluit vast te leggen algemene metadata	
Bij het Ow-besluit vast te leggen procedure-informatie	
Het Ow-besluit (het tweede deel van het besluit tot vaststelling/ wijziging Ow-besluit) en de geconsolideerde versie daarvan moet kunnen worden geraadpleegd	

Tabel 3 Vergelijking met huidige rechtsfiguren en RO Standaarden

Onderwerp	Specificatie
Vergelijkbaar met/ voortzetting van huidige rechtsfiguur	
Voortzetting van instrument in RO Standaarden	
INSPIRE thema	

3.3 De inhoud van het OW-besluit

In deze paragraaf wordt de inhoud van het OW-besluit beschreven, met in subparagraaf 3.3.1 een overzicht van de belangrijkste onderwerpen waarover in het OW-besluit regels moeten of kunnen worden gesteld.

Vervolgens wordt in subparagraaf 3.3.2 aandacht besteed aan regels en besluiten van bestuursorganen die leiden tot wijziging van het omgevingsplan.

In subparagraaf 3.3.3 wordt specifiek aandacht besteed aan het in overeenstemming brengen van een omgevingsplan met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Tenslotte wordt in subparagraaf 3.3.4 ingegaan op de overgang van de bestaande wet- en regelgeving naar de Omgevingswet.

3.3.1 Regels en onderwerpen OW-besluit

De Omgevingswet geeft geen sluitend overzicht van onderwerpen waarover in het OW-besluit regels gesteld moeten of kunnen worden. Wel is bepaald welke aspecten de fysieke leefomgeving in ieder geval omvat en welke gevolgen worden aangemerkt als gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

In de wet staan vervolgens -soms expliciet, vaker ook impliciet- specifiekere bepalingen over de inhoud van het OW-besluit, zoals het aanwijzen van onderwerpen waarover regels alleen in een OW-besluit mogen worden opgenomen.

Tabel 4 biedt in elke TPOD een overzicht van de belangrijkste regels en onderwerpen die het betreffende OW-besluit op grond van de Omgevingswet en de AMvB's moet, respectievelijk kan, bevatten. Deze Tabel wordt in elke afzonderlijke TPOD uitgewerkt voor de bij het OW-besluit relevantie onderwerpen.

Tabel 4 Bepalingen Omgevingswet en AMvB's over inhoud OW-besluit

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting

3.3.2 *Regels en besluiten die leiden tot wijziging omgevingsplan*

Een bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen, vaststellen en wijzigen van het OW-besluit waarvoor het op grond van de Omgevingswet is aangewezen als bevoegd gezag. In specifieke gevallen hebben regels en besluiten van andere bestuursorganen invloed op dat OW-besluit. Zo kunnen Rijk, provincie en waterschap met een projectbesluit de regels van het omgevingsplan wijzigen.

In deze paragraaf wordt speciaal aandacht besteed aan de regels en besluiten die invloed hebben op het omgevingsplan. De complexiteit die hiermee samenhangt en de impact die de regels in het omgevingsplan hebben op initiatiefnemers, burgers, bedrijven en instellingen rechtvaardigen een nadere uitwerking in de betreffende TPOD's.

3.3.2.1 *Meervoudig bronhouderschap*

Deze subparagraaf wordt in het TPOD Omgevingsplan nader uitwerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

3.3.2.2 *Vorbereidingsbesluit en voorbeschermingsregels*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitwerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

3.3.2.3 *Projectbesluit en projectprocedure*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitwerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

3.3.3 *Omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit*

Deze subparagraaf wordt in de TPOD Omgevingsplan nader uitwerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

3.3.4 *Overgangsfase*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitwerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

4 Annoteren

4.1 Inleiding

Onder annoteren verstaan we het toevoegen van gegevens aan (onderdelen van) besluiten en regelingen die tekst machine-leesbaar maken en/of het mogelijk maken dat bepaalde gegevens op een kaart weergegeven worden. De gegevens worden dus niet direct in de lopende, voor de mens leesbare, tekst weergegeven. Dit hoofdstuk gaat over het annoteren van OW-besluiten in het algemeen.

In de onderscheiden TPOD's wordt uitwerking gegeven van de toepassing van annotaties die geldig zijn voor het betreffende OW-besluit. Een overzicht van alle mogelijke annotaties is opgenomen in het UML (Unified Modeling Language) klassediagram en de bijbehorende tabel (Tabel 5) in Bijlage 3.

4.2 Annotaties

In het samenstel van STOP en TPOD onderscheiden we drie categorieën van annotaties:

- Bekendmakingswet-annotaties
- Omgevingswet-annotaties
- Service-annotaties

4.2.1 *Bekendmakingswet-annotaties*

Bekendmakingswet-annotaties zijn nodig om te kunnen bekendmaken en te kunnen publiceren en om besluiten te kunnen consolideren. Wanneer deze annotaties niet zijn aangebracht, zal de LVBB het besluit of de publicatie weigeren omdat het proces van bekendmaken en consolideren niet geautomatiseerd uitvoerbaar is. Onder deze categorie vallen de metadata die het besluit beschrijven (zoals het bestuursorgaan dat het besluit genomen heeft, de datum waarop het besluit is genomen en de gebruikte versie van de standaard) en de annotatie die de (regel)tekst verbindt met het bijbehorende werkingsgebied.

4.2.2 *Omgevingswet-annotaties*

Omgevingswet-annotaties maken het mogelijk dat het DSO op de beoogde wijze kan functioneren. Voorbeelden zijn het annoteren van Activiteit, Functie en Omgevingswaarde. Hierdoor is het bijvoorbeeld mogelijk om de regels in het DSO activiteitgericht te bevragen. Deze annotatiesoort zorgt er ook voor dat de werkingsgebieden van regels op een kaartondergrond worden weergegeven.

De presentatiestandaard gebruikt deze annotaties om te bepalen met welk symbool (kleur, lijntype, vlakarcering, etc.) het werkingsgebied wordt weergegeven. Dit zorgt er voor dat wordt voldaan aan de eis dat een besluit kenbaar moet zijn.

4.2.3 *Service-annotaties*

Service-annotaties zijn annotaties die gebruikers een meer gedetailleerd inzicht bieden, maar niet noodzakelijk zijn om het DSO op de beoogde wijze te laten functioneren. Voorbeelden van deze soort zijn de annotaties Regelkwalificatie (geeft bv. aan dat een regel een vergunningplicht of een meldingsplicht bevat), Thema en Onderwerp.

4.3 Annotaties met een waardelijst

Bij veel eigenschappen van annotaties hoort een lijst vooraf gedefinieerde waarden die de eigenschap kan aannemen. De waarden staan niet in de objectencatalogus maar in een waardelijst. Om uniformiteit te bevorderen worden zoveel mogelijk eenduidige begrippen gebruikt.

Waardelijsten zijn er in twee vormen: limitatief en uitbreidbaar. In de toepassingsprofielen voor de OW-besluiten bedoelen we daar het volgende mee.

- limitatieve waardelijst: er moet een waarde gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden, er mag geen waarde gebruikt worden die niet op de lijst voorkomt;
- uitbreidbare waardelijst: er is een lijst met vooraf gedefinieerde waarden. Wanneer de gewenste waarde op de waardelijst voorkomt, wordt die gebruikt. Als de gewenste waarde niet op de waardelijst voorkomt, wordt een eigen waarde gekozen.

In paragraaf 5.8 is per annotatie aangegeven voor welke eigenschappen een waardelijst geldt en of deze limitatief of uitbreidbaar is. Tabel 5 in Bijlage 3 laat dat nogmaals in tabelvorm zien.

5 Vormgeving van het OW-besluit

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het model van het OW-besluit en voorziet in de vertaling van (een deel van) de kenmerken van Tabel 1 tot en met Tabel 4 naar het model dat de kenmerken structureert en aan elkaar relateert. Het model legt uit hoe het OW-besluit zodanig gestructureerd wordt, dat het machine-leesbaar en op een gestandaardiseerde manier uitwisselbaar wordt.

In deze TPOD generiek worden de meer algemene beschrijvingen van de kenmerken opgenomen. Voor de afzonderlijke OW-besluiten wordt in de desbetreffende TPOD's de concrete uitwerking gegeven van de kenmerken.

Achtereenvolgens worden besluit, besluitonderdelen en geldende en geconsolideerde versie (5.2 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** t/m 5.5), de tekststructuur van het OW-besluit (5.6), een toelichting op Locatie (5.7 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**), de toepassing van specifieke annotaties in OW-besluiten (5.8) en de standaardfrase beschreven. Deze onderdelen zijn gebaseerd op IMOP en de UML-diagrammen, als beschreven in Bijlage 3 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

5.2 Besluit en besluitonderdelen

Deze paragraaf geeft een beschrijving van de onderdelen waaruit het besluit waarbij een OW-besluit of een wijziging daarvan wordt vastgesteld, bestaat.

5.2.1 Toelichting

Het besluit waarbij een OW-besluit met regels of een wijziging daarvan wordt vastgesteld, bestaat uit twee onderdelen. Facultatief kan daar een derde deel aan worden toegevoegd. Voor het projectbesluit en de omgevingsvisie is sprake van een vrij tekststructuur en kent geen onderscheid in afzonderlijke besluitonderdelen.

Onderstaande subparagrafen hebben betrekking op OW-besluiten met regels, welke in de betreffende TPOD's verder zijn uitgewerkt.

5.2.1.1 Deel één: motivering

Deel één van het besluit bestaat uit de motivering van het besluit tot vaststelling c.q. wijziging van het OW-besluit. Dit deel is onderdeel van een combinatie van het besluitdocument van het bevoegde bestuursorgaan, het voorstel van het uitvoerend bestuursorgaan aan het bestuursorgaan dat bevoegd is tot vaststelling en de toelichting met bijlagen.

Ter ondersteuning van de motivering kunnen bijlagen met onderzoeksgegevens en bescheiden bij dit eerste deel van het vaststellingsbesluit gevoegd zijn.

5.2.1.2 Deel twee: regels

Het tweede deel van het OW-besluit wordt gevormd uit het eigenlijke OW-besluit: de regels die deel gaan uitmaken van het OW-besluit dan wel de visie- of beleidstekst, inclusief hun werkingsgebieden. In het geval van een wijzigingsbesluit wordt in dit deel concreet aangegeven op welke wijze het OW-besluit wordt aangepast. Aangegeven wordt welke regels, visie-tekst of beleidstekst worden toegevoegd, geschrapt, gewijzigd of vervangen door andere. Dit

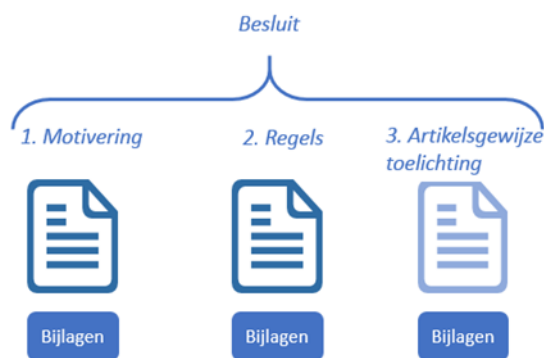
deel van het vaststellings- of wijzigingsbesluit is vergelijkbaar met de wijziging van een wet of een verordening.

5.2.1.3 *Deel drie: artikelsgewijze toelichting*

Het derde deel kan aan het besluit worden toegevoegd als het bestuursorgaan er voor kiest om bij iedere regel van het OW-besluit dat regels bevat een artikelsgewijze toelichting te geven. De artikelsgewijze toelichting is facultatief, niet verplicht. Als er voor een artikelsgewijze toelichting is gekozen bestaat het derde deel van het besluit uit de volledige artikelsgewijze toelichting (bij de eerste vaststelling van een OW-besluit) dan wel uit de wijzigingen die worden aangebracht in de geconsolideerde artikelsgewijze toelichting bij elke regel uit het OW-besluit (bij een wijzigingsbesluit). Dit deel van het vaststellingsbesluit komt overeen met de artikelsgewijze toelichting zoals die bij wetten en verordeningen gebruikelijk is. Bij elke wijziging van regels van het OW-besluit wordt dan ook de artikelsgewijze toelichting op die regels geactualiseerd.

Aan deze artikelsgewijze toelichting kan ook een algemene toelichting worden toegevoegd met bijvoorbeeld algemene gegevens en een beschouwing over de visie van het bestuursorgaan op het OW-besluit (globaal, gedetailleerd, wijze waarop invulling is gegeven aan beleidsvrijheid etc). Wanneer dat nodig is kan bij een wijziging van het OW-besluit ook deze algemene toelichting worden geactualiseerd. Indien gewenst kunnen bij dit deel bijlagen worden gevoegd.

De besluitonderdelen van OW-besluiten met regels zijn schematisch weergegeven in Figuur 1. Voor OW-besluiten zonder regels zijn geen besluitonderdelen bepaald.

Figuur 1 Schematische weergave besluitonderdelen

5.2.2 *Norm*

In elke afzonderlijke TPOD die betrekking heeft op een OW-besluit met regels zullen de normen worden beschreven. In zijn algemeenheid geldt dat een OW-besluit met regels bestaat uit ten minste twee en ten hoogste drie onderdelen, met de volgende inhoud:

- Deel een: vaststellingsdocumenten en motivering, verplicht onderdeel
- Deel twee: OW-besluit, verplicht onderdeel
- Deel drie: artikelsgewijze toelichting met optioneel algemene toelichting, onverplicht onderdeel.

5.3 De besluitonderdelen die aan het toepassingsprofiel moeten voldoen

Het OW-besluit moet in het DSO goed raadpleegbaar en bruikbaar zijn. Voor OW-besluiten met regels geldt dat zowel de vorm van de afzonderlijke delen van de besluiten tot wijziging of vaststelling van het OW-besluit als in de geconsolideerde vorm. Daarom moeten het tweede deel van het besluit en de geconsolideerde versie in hoge mate gestructureerd en van (extra) intelligentie voorzien zijn; kortom het moet aan STOP en TPOD voldoen. Om de artikelsgewijze toelichting bij het juiste artikel te kunnen raadplegen moet ook het (facultatieve) derde deel van het besluit gestructureerd zijn en aan de standaard voor OW-besluiten voldoen. In het vervolgtraject zal bepaald worden of dat ook geldt voor het eerste deel van het besluit.

Voor OW-besluiten zonder regels geldt dat zowel de besluiten tot wijziging of vaststelling van het OW-besluit als in de geconsolideerde vorm eveneens goed raadpleegbaar en bruikbaar moeten zijn én aan de minimale eisen van STOP en TPOD voldoen. Dat betekent dat een besluit minimaal in xml-formaat moet worden aangeleverd aan LVBB en DSO.

5.4 De actuele geldende versie van het OW-besluit

De opeenvolgende besluiten tot vaststelling of wijziging van het OW-besluit vormen samen het actueel geldende OW-besluit van het bevoegd gezag.

Voor OW-besluiten met regels geldt dat de tweede delen van alle opeenvolgende besluiten tot vaststelling of wijziging van het OW-besluit samen het actuele geldende omgevingsplan vormen waaraan rechten en plichten kunnen worden ontleend.

De in het eerste deel van het OW-besluit met regels opgenomen motivering en de daarbij behorende gegevens en bescheiden over bijvoorbeeld onderzoek en zienswijzen maken geen deel uit van het OW-besluit. Dat geldt ook voor de artikelsgewijze en de algemene toelichting uit het (facultatieve) derde deel van het vaststellingsbesluit. Deze onderdelen van het OW-besluit zijn niet juridisch bindend. Wel kunnen deze delen uiteraard een rol spelen bij de interpretatie van de regels van het OW-besluit.

5.5 De geconsolideerde versie van het OW-besluit

Naast de verzameling van (tweede delen van) alle besluiten tot vaststelling of wijziging van het OW-besluit is er ook een geconsolideerde versie van het OW-besluit. In de terminologie van de bekendmakingsregelgeving wordt zo'n geconsolideerde versie ook wel de regeling genoemd. In de geconsolideerde versie worden alle achtereenvolgens genomen wijzigingsbesluiten verwerkt tot een doorlopende versie van het OW-besluit.

De geconsolideerde versie vormt de basis voor de weergave van de regeling in de LVBB en van het OW-besluit dat in het DSO te raadplegen is. De geconsolideerde versie van het OW-besluit bestaat uit metadata, (regel)tekst, informatie-objecten en functionele annotaties. Wanneer bijlagen zijn bijgevoegd worden die in de geconsolideerde versie opgenomen; wijzigingen die door het besluit in bestaande bijlagen worden aangebracht (aanpassingen in bestaande bijlagen of het geheel verwijderen van één of meer bijlagen) worden in de geconsolideerde versie verwerkt.

De wijzigingen in de (facultatieve) artikelsgewijze toelichting en de algemene toelichting worden verwerkt in de geconsolideerde, digitaal raadpleegbare artikelsgewijze en algemene toelichting op het OW-besluit die ook via het DSO te raadplegen is. Naast de geconsolideerde

versie van het OW-besluit zijn ook alle opeenvolgende besluiten tot wijziging van het OW-besluit volledig langs digitale weg te raadplegen.

5.6 Tekststructuur van het OW-besluit

In het IMOP is een volledige beschrijving van het IMOP-tekstmodel opgenomen. Het IMOP-tekstmodel benoemt tekstobjecten en beschrijft de structuur waarin die tekstobjecten toegepast kunnen worden. Het tekstmodel geldt voor alle officiële overheidspublicaties. Specifieke typen publicaties hebben een specifiek profiel op het IMOP tekstmodel. IMOP onderscheidt twee soorten Tekststructuren:

- **RegelingStructuur:** teksten met regels, oftewel een artikelsgewijze opzet;
- **VrijeTekstStructuur:** teksten zonder regels, die een vrijere opzet kennen.

Dit document beschrijft vooral hoe het IMOP-tekstmodel op OW-besluiten met RegelingStructuur moet worden toegepast. Voor OW-besluiten met een VrijeTekstStructuur gelden minimale eisen voor de tekststructuur

De specificering van de structuur van een OW-besluit met regels vindt plaats in drie stappen en wordt in de betreffende TPOD's verder uitwerkt:

- 1 Hoofdstructurering van de tekst
- 2 Benoemen van tekstelementen
- 3 Volgorde van de tekstelementen

De OW-besluiten projectbesluit, omgevingsvisie en programma zijn opgebouwd uit niet-regeltekst, dat wil zeggen niet op basis van een artikelstructuur maar met gebruik van een vormvrije tekststructuur. Dit vormvrije deel bevat "klare taal" die ook bekendgemaakt en gepubliceerd zal worden.

Het gaat hier om het grootste deel van besluitonderdeel één dat géén vaste structuur of gestandaardiseerde inhoudsopgave kent. Uitzondering op het vormvrije karakter van het projectbesluit is het onderdeel dat de regels van één of meerdere OW-besluiten wijzigt.

5.6.1 *Hoofdstructurering van de tekst*

De OW-besluiten zelf, dus het tweede deel van ieder besluit tot vaststelling c.q. wijziging van het OW-besluit, én de geconsolideerde versie van het OW-besluit bestaan uit regels en kennen derhalve een RegelingStructuur, oftewel een artikelsgewijze opzet. Bij het OW-besluit horen ook een motivering (het eerste deel van het vaststellings- of wijzigingsbesluit) en (facultatief) een artikelsgewijze toelichting (het derde deel van het vaststellings- of wijzigingsbesluit). Deze onderdelen hebben een VrijeTekstStructuur.

5.6.2 *Structurering tekstelementen*

De beschrijving van de tekstelementen en de regels daarvoor gelden op dit moment alleen voor de geconsolideerde versie van een OW-besluit. Er is nog te weinig inzicht in de manier waarop wijzigingsbesluiten moeten worden opgesteld om uitspraken over de daarin te gebruiken tekstelementen te kunnen doen.

5.6.2.1 *Toelichting*

De tekstelementen die kunnen worden gebruikt voor de structurering van (het lichaam van¹) de regeltekst van een OW-besluit met RegelingStructuur zijn Document, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf, Artikel en Lid. Deze tekstelementen zijn ontleend aan de Aanwijzingen voor de regelgeving (aanwijzingen 3.54, 3.56, 3.57, 3.58, 3.59), met enige nadere specificaties en toevoegingen. Deze elementen worden vervolgens verder ingevuld door de tekstelementen Alinea, Figuur, Lijst en Tabel.

Het OW-besluit met VrijeTekstStructuur bestaat uit vrije tekst in de vorm van Divisies, eveneens met inhoud op basis van Alinea's, Figuren, Tabellen en Lijsten.

5.6.2.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.6.3 *Opschrift en nummering van de tekstelementen*

Ten behoeve van de leesbaarheid en een goede oriëntatie in de tekst krijgen de tekstelementen van een OW-besluit met RegelingStructuur een Kop die bestaat uit een aantal Kopelementen.

Voor een OW-besluit met VrijeTekstStructuur gelden geen eisen ten aanzien van opschriften en nummering van tekstelementen.

5.6.3.1 *Toelichting*

Kopelementen bestaan uit een Label (de naam van het type tekstelement, zoals Hoofdstuk en Artikel), een Nummer en een Opschrift. Met uitzondering van Lid moeten alle tekstelementen worden voorzien van een opschrift; over het algemeen kan het bevoegd gezag het Opschrift zelf kiezen. Lijsten kunnen voorkomen in Artikelen en Leden. Er gelden regels voor het maximum aantal niveaus in Lijsten en de nummering van Lijsten.

5.6.3.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.6.4 *Standaardindeling (regel)tekst OW-besluit*

Een OW-besluit met RegelingStructuur kent in beperkte mate een voorgeschreven inhoudsopgave. In de navolgende subparagrafen wordt dat toegelicht. De norm wordt geformuleerd in het betreffende toepassingsprofiel.

Voor een OW-besluit met VrijeTekstStructuur gelden geen eisen ten aanzien van de indeling.

5.6.4.1 *Toelichting*

Om het bestuursorgaan de mogelijkheid te bieden om het OW-besluit met een RegelingStructuur naar eigen inzicht in te delen, schrijft het betreffende toepassingsprofiel slechts een zeer beperkte vorm van standaardinhoudsopgave voor. De enige verplichting is dat ieder OW-besluit een eerste hoofdstuk heeft met het opschrift 'Algemene bepalingen'. Uitgangspunt is dat in hoofdstuk 1 'Algemene bepalingen' alleen algemene regels worden opgenomen waarvan het werkingsgebied het hele werkingsgebied van het OW-besluit is.

Doel van dit uitgangspunt is tweeledig. Enerzijds wordt het gehanteerd om ervoor te zorgen dat een gebruiker alle regels die op een locatie gelden gepresenteerd krijgt. Anderzijds voor-

¹ Lichaam van de regeling als bedoeld in Aanwijzing 3.53 van de Aanwijzingen voor de regelgeving en in IMOP

komt dit uitgangspunt dat een gebruiker die de regels die voor een bepaalde locatie gelden wil raadplegen ook allerlei regels te zien krijgt die daar niet van toepassing zijn, alleen omdat ze als algemene bepaling zijn geformuleerd zonder er een specifiek werkingsgebied aan te koppelen. In hoofdstuk 1 'Algemene bepalingen' komt verplicht een artikel Begripsbepalingen voor. Afhankelijk van het soort OW-besluit met RegelingStructuur is ook een artikel Meet- en rekenbepalingen verplicht.

5.6.4.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.7 **Locatie**

In deze paragraaf worden de betekenis en werking van Locatie uitgelegd, wordt aangegeven welke eigenschappen voor Locatie nodig zijn (paragraaf 5.7.1) en wordt de stapeling van Locaties beschreven (paragraaf 5.7.2 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Tot slot komt de beschrijving van werkingsgebieden in woorden aan de orde (paragraaf 5.7.3).

5.7.1 *Locatie en Werkingsgebied*

5.7.1.1 *Toelichting*

Een Locatie is een met coördinaten afgebakend gebied of object. Locatie bevat één of meer geometrieën. Een Locatie kan aan een inhoudelijke annotatie gekoppeld worden en kan aan de tekst gekoppeld worden.

Belangrijk is te vermelden dat het object Locatie een STOP-gegeven is. Vanwege de centrale rol die Locatie speelt in de toepassingsprofielen in het domein van de Omgevingswet, wordt Locatie ook in dit TPOD beschreven. Een gedetailleerdere toelichting van Locatie is te vinden in de STOP-documentatie.

Locatie en inhoudelijke annotatie

Een Locatie duidt de geometrische afbakening aan van enkele inhoudelijke annotaties, zoals Activiteit, Functie, Onderwerp, Omgevingswaarde en Omgevingsnorm (zie paragraaf 5.8 voor een toelichting op deze annotaties). Daarvoor hebben deze inhoudelijke annotaties de eigenschap Locatie. Wanneer de gewenste annotatie de eigenschap Locatie heeft, is het verplicht deze vorm van Locatie te gebruiken. De Locatie die aan een inhoudelijke annotatie is gekoppeld, wordt Locatie genoemd en niet Werkingsgebied.

Locatie en tekst

In de gevallen waarin geen annotatie wordt toegevoegd of een annotatie wordt gebruikt die geen eigenschap Locatie heeft, zoals Thema, wordt gebruik gemaakt van de vorm van Locatie die aan een tekstelement of tekstfragment is gekoppeld. In een OW-besluit heeft (de inhoud van) een tekstelement of tekstfragment *een werking voor* een Locatie. Een Locatie die aan een tekstelement of tekstfragment is gekoppeld, wordt Werkingsgebied genoemd. Dat geldt voor zowel OW-besluiten met regels als voor OW-besluiten zonder regels. Dit betekent dat OW-besluiten zonder regels óók werkingsgebieden bevatten.

In principe wordt bij ieder tekstelement expliciet een Werkingsgebied aangegeven. Indien er geen Werkingsgebied is gekoppeld aan een tekstelement, geldt hiervoor het volledige Werkingsgebied van het besluit tot vaststelling of wijziging of van het hele OW-besluit. Dit Werkingsgebied kan het grondgebied van het bevoegd gezag zijn dat het OW-besluit heeft

vastgesteld, maar dat hoeft niet. Bijvoorbeeld als een Werkingsgebied van het besluit alleen een deel van het grondgebied van het bevoegd gezag betreft of als een gebied de uiterste grenzen van een projectbesluit aangeeft.

Eigenschappen Locatie

Locatie bevat zoals gezegd één of meer geometrieën. Een geometrie legt een positie vast door middel van coördinaten. Het gaat hier om de geometrische beschrijving en niet om een geografische beschrijving in woorden. Voor geometrie geldt een aantal functionele normen. De tweede eigenschap van Locatie is Idealisatie. Idealisatie geeft aan hoe nauwkeurig het bevoegd gezag Locatie heeft bedoeld en hoe Locatie derhalve geïnterpreteerd moet worden. Een Locatie kan exact bedoeld zijn, maar ook indicatief. Een voorbeeld van dat laatste is als een grens met een formule berekend is; de grens houdt dan geen rekening met de situering van objecten als woningen e.d. terwijl dat in de interpretatie wel zou moeten.

Als Locatie gekoppeld is aan een tekstelement of tekstfragment, kan bij deze koppeling bijgehouden worden wat de idealisatie van de Locatie is. Aan ieder tekstelement of tekstfragment dat aan een Locatie is gekoppeld kan dus een eigen idealisatie toegekend worden. Dat betekent dat eenzelfde Locatie verschillende idealisatie kan hebben, afhankelijk van welk tekstelement of tekstfragment wordt bevraagd.

Wanneer de Idealisatie indicatief is, kan optioneel worden aangegeven met welke marge Locatie geïnterpreteerd moet worden. De marge geeft de afstand in meters voor de interpretatie van de begrenzing aan.

Bij de Locatie wordt de bron bijgehouden. Bron geeft aan of een basisregistratie is gebruikt om geometrieën uit over te nemen en zo ja welke, dan wel dat een geometrie berekend of zelf gecreëerd is.

De noemer is een tekstuele beschrijving van de locatie die de verbinding legt tussen de aanduiding in de tekst van een locatie en de verwijzing naar het informatie-object in de bijlage bij de regels. Voorbeelden voor omgevingsplan respectievelijk omgevingsverordening, waarbij de noemer in cursieve tekst is weergegeven, zijn:

- Ter plaatse van de functie Levendig stadscentrum zijn de volgende activiteiten toegestaan.
- Nieuwe luidruchtige activiteiten en gedragingen zijn in een stiltegebied verboden.

5.7.1.2 *Norm*

Locatie heeft de volgende eigenschappen:

- Geometrie: de beschrijving van de positie door middel van coördinaten.
Voor Geometrie gelden de volgende functionele normen:
  - Bij Locatie is Geometrie verplicht.
  - Locatie kan bestaan uit één of meer Geometrieën.
  - Een Geometrie mag alleen een vlak of multivlak zijn.
  - Per Locatie kan de coordinate reference system (crs) verschillen. Deze wordt bijgehouden bij Geometrie. Als een Locatie bestaat uit meerdere Geometrieën moeten deze allemaal dezelfde crs hebben. De standaard ondersteunt de volgende crs-en:
    - EPSG:28992 (=RD) en
    - EPSG:4258 (=ETRS89)
  - Bron: de bron die is gebruikt voor, dan wel de wijze van inwinning van de geometrie. Bron wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Idealisatie: de manier waarop de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is. Idealisatie wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst. Wanneer de Idealisatie indicatief is, moet worden aangegeven met welke marge Locatie geïnterpreteerd moet worden. De marge wordt aangegeven met decimal [0..1].

- **Marge:** de afstand in meters waarmee de indicatief bedoelde begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden. Marge is een optionele eigenschap die alleen kan worden gebruikt wanneer de waarde van Idealisatie indicatief is. De marge is de afstand in meters en wordt aangegeven met decimal.
- **Noemer:** de tekstuele beschrijving van de locatie.

Het gebied waar een besluit tot vaststelling of wijziging van het OW-besluit zijn werking heeft is de verzameling van alle individuele werkingsgebieden oftewel geometrieën van het besluit.

5.7.2

Stapeling van Locaties

Locaties kunnen geheel of gedeeltelijk gestapeld worden. Dat geldt zowel voor Locaties bij tekstelementen of annotaties van hetzelfde type als voor Locaties bij tekstelementen of annotaties van verschillende typen. De navolgende figuren (Figuur 2) laten een aantal voorbeelden van stapelingen van Locaties zien voor het omgevingsplan.

<p>functie: Herstructureringsgebied functie: Centrumgebied functie: Beschermd monument</p>	<p>functie: Groen functie: Woongebied functie: Bedrijf</p>
<p>Gedeeltelijke stapeling van locaties van hetzelfde type: de locaties van 3 verschillende functies die gedeeltelijk op dezelfde plek liggen</p>	<p>Volledige stapeling van locaties van hetzelfde type: de locaties van 3 verschillende functies die precies op dezelfde plek liggen</p>
<p>omgevingswaarde: luchtkwaliteit functie: woongebied activiteit: bouwactiviteit</p>	<p>omgevingswaarde: fijnstof functie: Bedrijf activiteit: slopen</p>
<p>Gedeeltelijke stapeling van locaties van verschillende typen: de locaties van omgevingswaarde, functie en activiteit die gedeeltelijk op dezelfde plek liggen</p>	<p>Volledige stapeling van locaties van verschillende typen: de locaties van omgevingswaarde, functie en activiteit die precies op dezelfde plek liggen</p>

Figuur 2 Voorbeelden van het mechanisme voor de stapeling van Locaties

De standaard stelt geen beperkingen aan de stapeling: niet in aantal en niet in type.

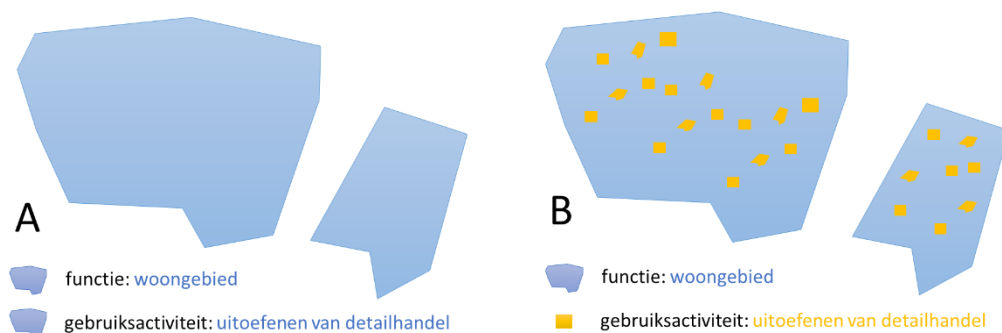
5.7.3 *Beschrijving werkingsgebied in woorden*

Locatie legt het gebied waar een regeltekst zijn werking heeft in coördinaten vast. Soms is het wenselijk om het gebied waar een regeltekst zijn werking heeft niet exact te begrenzen. In die gevallen wordt het werkingsgebied in woorden beschreven.

Een voorbeeld is het beschrijven van het gebied waar een functiegerelateerde gebruiksactiviteit zijn werking heeft: "In het werkingsgebied van de functie Woongebied is in ieder hoekpand de activiteit 'het uitoefenen van detailhandel' toegelaten." Deze regeltekst is gekoppeld aan het werkingsgebied van de functie Woongebied. Bij een beschrijving van het gebied in woorden kan een kaartviewer deze niet op de kaart tonen omdat zo'n gebied doorgaans niet bekend is in de kaart. Een raadpleger ziet deze regel bij het opvragen van de geldende regels voor zowel een hoekpand als een niet-hoekpand. Zonder eigen interpretatie kan de raadpleger niet eenduidig vaststellen waar de regel geldt. Wanneer een geometrisch begrensde werkingsgebied gebruikt wordt, kan een kaartviewer het wel tonen. Bijvoorbeeld: "De activiteit 'het uitoefenen van detailhandel' is uitsluitend toegelaten ter plaatse van het werkingsgebied 'het uitoefenen van detailhandel'".

Voor deze aanpak is het wel nodig om iedere afzonderlijke locatie van het werkingsgebied in te tekenen. Het werkingsgebied van de afzonderlijk begrensde gebruiksactiviteit moet binnen het werkingsgebied van de functie liggen, ongeacht of dat werkingsgebied door middel van een geometrie of in woorden begrensde is.

In Figuur 3 wordt dit principe aan de hand van het voorgaande voorbeeld schematisch weergegeven: A is de kaartweergave bij de beschrijving van het werkingsgebied van de gebruiksactiviteit in woorden; B is de kaartweergave bij een begrenzing van het werkingsgebied van de gebruiksactiviteit door middel van geometrieën.

Figuur 3 Begrenzing werkingsgebied in woorden (A) en met coördinaten (B)

5.8 Toepassing van annoteren in het OW-besluit

Er zijn verschillende niveaus waarop een OW-besluit verrijkt kan worden met annotaties. De annotatie van een besluit is beschreven op het niveau van het objecttype OW-besluit. Dit zijn dus annotaties over het besluit c.q. het OW-besluit als geheel.

In de volgende subparagrafen is per type annotatie een korte toelichting gegeven, welke in de te onderscheiden OW-besluiten nader zijn gespecificeerd en van een norm zijn voorzien.

5.8.1 *Begripsbepalingen*

5.8.1.1 *Toelichting*

Zoals in paragraaf 5.6.4 is beschreven worden begripsbepalingen uitsluitend opgenomen in het artikel Begripsbepalingen in hoofdstuk 1 en niet (ook) op andere plaatsen in de regelttekst. Dit zorgt er voor dat de begrippen goed vindbaar zijn en draagt bij aan de eenduidigheid van regels: voorkomen wordt dat eenzelfde begrip op meerdere plaatsen wordt gedefinieerd en dat voor eenzelfde begrip onbedoeld verschillende definities worden gebruikt. Op deze manier is voor een opsteller makkelijk terug te vinden of een begrip in het OW-besluit al gedefinieerd is. Ook wordt op deze manier voorkomen dat er onduidelijkheid ontstaat over bij welk werkingsgebied een begripsdefinitie hoort.

5.8.1.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.2 *Meet- en rekenbepalingen*

5.8.2.1 *Toelichting*

In het OW-besluit zullen regels voorkomen waarvan duidelijk moet zijn hoe er bij de toepassing ervan gemeten en/of gerekend moet worden. Dit zal onder andere het geval zijn bij omgevingswaarden (zie paragraaf 5.8.5) en omgevingsnormen (zie paragraaf 5.8.6). Hoe gemeten en/of gerekend moet worden, wordt vastgelegd in meet- en rekenregels.

Bij elkaar in één artikel plaatsen van meet- en rekenbepalingen zorgt er voor dat ze goed vindbaar zijn en draagt bij aan de eenduidigheid van regels. Voorkomen wordt dat van eenzelfde onderwerp op meerdere plaatsen wordt vastgelegd hoe er bij de toepassing gemeten en/of gerekend moet worden en dat er daarbij onbedoeld verschillende wijzen van meten en/of rekenen worden voorgeschreven. Op deze manier is voor een opsteller makkelijk terug te vinden of een meet- of rekenbepaling al in het generiek is opgenomen. Ook wordt op deze manier voorkomen dat er onduidelijkheid ontstaat over bij welk werkingsgebied een meet- of rekenbepaling hoort.

5.8.2.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.3 *Activiteit*

5.8.3.1 *Toelichting*

Een activiteit is ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nalaten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden bewerkstelligd.

Er is geen limitatieve lijst te geven van alle activiteiten waarvoor een OW-besluit regels zal bevatten. Dat is ook niet nodig. Naar verwachting zal een OW-besluit in het DSO vooral bevestigd worden aan de hand van voorgenomen activiteiten. Een activiteitgerichte bevestiging van regels in het DSO wordt mogelijk wanneer de regels over activiteiten goed machineleesbaar worden gemaakt door middel van het annoteren van Activiteit. In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe de annotatie activiteiten kan worden toegepast.

5.8.3.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.4 *Functies en functietoedeling*

5.8.4.1 *Toelichting*

Op grond van artikel 4.2 Omgevingswet² bevat het omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente de regels die nodig zijn voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In uitzonderlijke gevallen kan de provincie in de omgevingsverordening, als het onderwerp van zorg niet doelmatig en doeltreffend met een instructieregel kan worden behandeld, eveneens regels hieraan stellen. De evenwichtige toedeling van functies aan locaties is in deze formulering bedoeld als een abstract criterium, vergelijkbaar met het eveneens abstracte criterium goede ruimtelijke ordening uit de Wet ruimtelijke ordening.

Het zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt in het omgevingsplan (en omgevingsverordening) bereikt door het zodanig stellen van regels over activiteiten en de locaties waar die activiteiten wel of juist niet verricht mogen worden dat onderling evenwicht ontstaat. Dat kan door gebieden een functie te geven en die gebieden te begrenzen met coördinaten waardoor ze op een kaart als functie worden weergegeven, in combinatie met het stellen van regels over bij die functie behorende activiteiten. Deze regels worden opgenomen in een specifiek tekstonderdeel dat aan die functie is gewijd. In navolging van de wetgever noemen we dit functie-aanduiding³. In deze zin is een functie het gebruiksdoel of de status (in de betekenis van bijzondere eigenschap) die een onderdeel van de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie heeft. Het bevoegd gezag bepaalt zelf de naam van de functie, de standaard stelt daar geen eisen aan.

Het louter toedelen van functie-aanduidingen aan een locatie heeft geen zelfstandig rechtsgevolg en leidt op zichzelf niet tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het rechtsgevolg en het evenwicht ontstaan pas door regels te stellen over activiteiten. Het bereiken van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kan ook door het stellen van regels over activiteiten zonder gebruik te maken van functie-aanduidingen.

In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe de annotatie functie kan worden toegepast.

5.8.4.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.5 *Omgevingswaarde*

5.8.5.1 *Toelichting*

Over omgevingswaarden zijn in de Omgevingswet de volgende bepalingen opgenomen. Omgevingswaarden zijn normen die de gewenste staat of kwaliteit van (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten en/of de toelaatbare concen-

² Zoals dit luidt na wijziging door het wetsontwerp van de Invoeringswet Omgevingswet van juli 2018

³ Zie hiervoor paragraaf 2.2.1.1 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties van de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van juli 2018. De hier bedoelde functie-aanduiding is een andere dan de functieaanduiding die in de RO Standaarden op basis van de Wet ruimtelijke ordening voorkomt, waar de functieaanduiding een specificatie van een bestemming geeft.

tratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen. De omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld met het oog op een algemene kwaliteit van een onderdeel van de fysieke leefomgeving, maar ook voor een concreet bepaald gebied of een voorziening.

Bij het opnemen van een omgevingswaarde moet worden bepaald of de waarde een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich meebrengt. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan die verplichting moet zijn voldaan. Aangegeven moet worden op welke locaties de omgevingswaarde van toepassing is. Tot slot moet worden onderbouwd welke taken en bevoegdheden op grond van deze of een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken.

In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe de annotatie omgevingswaarde kan worden toegepast.

5.8.5.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.6 *Omgevingsnorm*

5.8.6.1 *Toelichting*

Het bevoegd gezag kan er voor kiezen om in een OW-besluit normen, niet zijnde omgevingswaarden, die in een waarde worden uitgedrukt, op verschillende locaties verschillende waarden te geven en die inzichtelijk weer te geven. Dit wordt mogelijk gemaakt door de norm te annoteren als Omgevingsnorm.

De annotatie omgevingsnorm maakt het mogelijk om alle waarden die normen in de verschillende gebieden hebben op een kaartbeeld weer te geven, of om een kaartbeeld te genereren van alle waarden van een bepaald Omgevingsnormgroep. De waarden kunnen numeriek of kwalitatief worden uitgedrukt.

In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe de annotatie omgevingsnorm kan worden toegepast.

5.8.6.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.7 *Beperkingengebied*

5.8.7.1 *Toelichting*

Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar, vanwege de aanwezigheid van een werk of object, regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object. Een activiteit die in een beperkingengebied wordt verricht, wordt in het wettelijke systeem beperkingengebiedactiviteit genoemd.

De beperkingengebieden zijn gegroepeerd naar het werk of het object waarop het beperkingengebied betrekking heeft. Voorbeelden van die groepen zijn weg, spoorweg en luchthaven. De groepering wordt gebruikt om de werkingsgebieden van beperkingengebieden weer te geven op een kaartbeeld. De annotatie-eigenschap die daarvoor zorgt is Beperkingengebiedgroep.

In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe de annotatie beperkingengebied kan worden toegepast.

5.8.7.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.8 *Thema*

5.8.8.1 *Toelichting*

In het OW-besluit kan worden geannoteerd wat het Thema van een tekstelement is. Doel van het annoteren van Thema is het kernachtig weergeven van de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit. Er is een uitbreidbare waardelijst voor Thema. Een voorbeeld van een waarde voor Thema is Energie. Thema wordt niet op een kaartbeeld weergegeven. In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe de annotatie thema kan worden toegepast.

5.8.8.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.9 *Onderwerp*

5.8.9.1 *Toelichting*

In het OW-besluit kan worden geannoteerd wat het Onderwerp van een tekstelement is. Waar Thema aangeeft wat de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit is, is Onderwerp een korte, inhoudelijke weergave van waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat. Onderwerp kent een uitbreidbare waardelijst. Op deze waardelijst zijn onder meer onderwerpen uit het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen. Een voorbeeld van een waarde voor Onderwerp is Bodemenergie.

Het annoteren van Onderwerp maakt het mogelijk de tekstelementen met hetzelfde onderwerp samen op een kaartbeeld weer te geven. Ook faciliteert het annoteren van Onderwerp het zoeken en bevragen van het OW-besluit in het DSO. Tot slot kan Onderwerp het opstellen en het beheren van het OW-besluit vergemakkelijken.

5.8.9.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.10 *Relatiekwalificatie*

5.8.10.1 *Toelichting*

Een regel kan in een bijzondere relatie tot een andere regel staan. De andere regel kan in het OW-besluit zelf of in een ander OW-besluit (ook van een ander bevoegd gezag) staan. Het gaat om een gekwalificeerde relatie: de ene regel is een afwijking, aanvulling of uitzondering op een andere regel.

Het is mogelijk om te volstaan met een tekstuele weergave van de relatie, maar de relatie kan ook door middel van een annotatie gelegd worden. Het model bevat namelijk een anno-

tatiesystematiek voor het leggen van een relatie van een specifieke regel naar de regel waarop de specifieke regel een uitzondering, aanvulling of afwijking is.
In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe een relatiekwalificatie kan worden toegepast.

5.8.10.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.11 *Verwijzingen*

5.8.11.1 *Toelichting*

Een tekstelement kan een verwijzing naar een ander tekstelement of ander document bevatten. Het model maakt het mogelijk de hier bedoelde verwijzing te maken. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de generieke xml-elementen IntRef (voor verwijzingen tussen tekstelementen binnen een document) en ExtRef (voor verwijzingen naar (tekstelementen in) andere documenten).

In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe een verwijzing kan worden toegepast.

5.8.11.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.8.12 *Regelkwalificatie*

5.8.12.1 *Toelichting*

Dit toepassingsprofiel maakt het mogelijk om alle denkbare soorten regels in een OW-besluit op te nemen. Er zijn soorten regels die vaak in een OW-besluit zullen voorkomen en vooral vaak geraadpleegd en bevestigd zullen worden. Dat wordt vergemakkelijkt als die veelgebruikte soorten regels een gemeenschappelijk kenmerk krijgen waardoor ze makkelijk te vinden zijn. Daarvoor wordt de annotatie regelkwalificatie gebruikt.

Regelkwalificatie is een annotatie die vastlegt tot welke soort een regel behoort. Regelkwalificatie zegt dus iets over de regel en niet over het inhoudelijke aspect waar de regel over gaat. Gebruik maken van deze annotatie vergroot de bevestigbaarheid van de regels. Voor regelkwalificatie geldt een limitatieve waardelijst. Voorbeelden zijn: instructieregel, kostenverhaalregel en informatieplicht. Uitgangspunt van de toepassingsprofielen is dat iedere regel die past in de systematiek van de Omgevingswet gesteld kan worden.

In de onderscheiden TPOD's wordt nader toegelicht hoe een regelkwalificatie kan worden toegepast.

5.8.12.2 *Norm*

Deze subparagraaf wordt in de betreffende TPOD's nader uitgewerkt en is niet van toepassing op het TPOD generiek.

5.9 Standaardfrase als verbinding tussen regeltekst, werkingsgebied en waarden

In OW-besluiten met regels zullen veel normen voorkomen die in verschillende gebieden verschillende waarden hebben, denk hierbij bijvoorbeeld aan maximum bouwhoogte in het omgevingsplan. Het is mogelijk om in de regeltekst van het OW-besluit voor iedere norm zoveel regels op te nemen als er gebieden zijn, dan wel als er waarden zijn die de norm kan aannemen. Figuur 4 laat een stukje regeltekst zien waarin deze systematiek is toegepast:

De maximum goothoogte van een bedrijfsgebouw is:

1. Industriestraat Gemeentestad even zijde: 9 meter;
2. Industriestraat Gemeentestad oneven zijde: 15 meter;
3. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 1, 3, 5, 18: 6 meter;
4. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 7, 9: 18 meter;
5. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 2, 4, 6, 19: 4 meter;
6. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 8, 10: 7 meter;
7. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 11, 12, 15, 20: 5 meter;
8. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 13, 14, 16, 17: 7 meter.

De maximum bouwhoogte van een bedrijfsgebouw is:

1. Industriestraat Gemeentestad even zijde: 12 meter;
2. Industriestraat Gemeentestad oneven zijde: 18 meter;
3. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 1, 3, 5, 18: 8 meter;
4. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 7, 9: 21 meter;
5. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 2, 4, 6, 19: 7 meter;
6. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 8, 10: 10 meter;
7. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 11, 12, 15, 20: 9 meter;
8. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 13, 14, 16, 17: 7 meter;

Figuur 4 Beschrijving van de gebieden waar de norm geldt én de waarden zijn in de regeltekst opgenomen

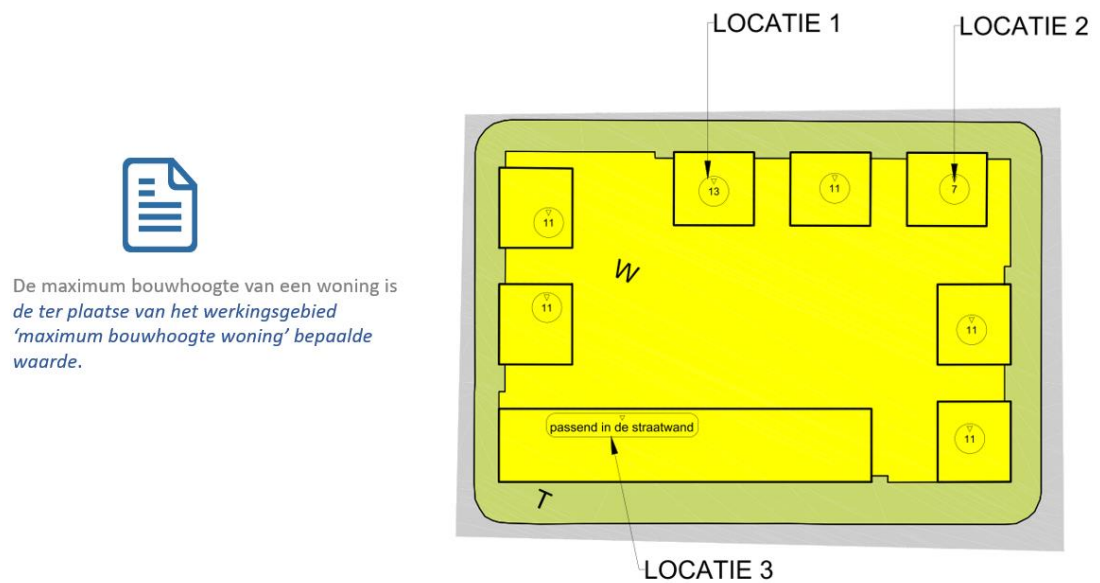
Om de leesbaarheid en raadpleegbaarheid te vergroten is het ook mogelijk om de Locaties waar regels gelden en de waarden die normen op de verschillende Locaties hebben, op een kaartbeeld weer te geven.

Voor die tweede methode biedt het model de mogelijkheid om de norm zodanig te formuleren dat deze voor de mens leesbaar en begrijpelijk is én de verbinding legt met het werkingsgebied en alle waarden die de betreffende norm op de afzonderlijke locaties van het werkingsgebied heeft. Hiertoe wordt in de norm een standaardfrase opgenomen. De standaardfrase is een in algemene bewoording geformuleerde verwijzing naar het werkingsgebied. Het presentatiemodel zorgt er vervolgens voor dat de waarden voor de betreffende norm op een kaartbeeld wordt getoond. Zoals in de paragrafen over de annotaties omgevingswaarde en omgevingsnorm is aangegeven kunnen de waarden numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven. Het presentatie maakt van beide het weergeven mogelijk.

Een voorbeeld van een norm met een standaardfrase die in het omgevingsplan (Figuur 5) kan voorkomen: "De maximum bouwhoogte van een woning is *de ter plaatse van het werkingsgebied 'maximum bouwhoogte woning' bepaalde waarde*." In dit voorbeeld is de standaardfrase in cursieve tekst aangegeven. Afhankelijk van de plaats die wordt geraadpleegd, wordt de op die plaats geldende waarde op het kaartbeeld getoond. Bijvoorbeeld:

- Resultaat van bevraging van gebied 1: De waarde 13 meter wordt op de kaart weergegeven.
- Resultaat van bevraging van gebied 2: De waarde 7 meter wordt op de kaart weergegeven.

- Resultaat van bevraging van gebied 3: De waarde 'passend in de straatwand' wordt op de kaart weergegeven.

Figuur 5 Standaardfrase in regeltekst gecombineerd met weergave van de waarden van een norm op kaart

6 Presentatiemodel toegepast op het OW-besluit

De inhoud van een OW-besluit dient niet alleen machine-leesbaar te worden aangeboden, kenbaarheid van het besluit en een voor de mens te interpreteren weergave is noodzakelijk. Uitgangspunt is dat de raadpleger de regels/teksten en corresponderende werkingsgebieden overzichtelijk kan interpreteren. De inhoud van een OW-besluit dient dus ook mens-leesbaar te worden aangeboden.

Het presentatiemodel richt zich op de mens-leesbare vorm van het presenteren. Onder presenteren wordt verstaan; het weergeven, verbeelden, visualiseren van de inhoud van een besluit in een voor gedefinieerde vorm (gebruik van symbolen, kleur, lijndikte, arcering karakterset) conform een afgesproken standaard. Het presentatiemodel beschrijft daarbij de wijze van presentatie van tekst, geometrie van werkingsgebieden (als informatieobject vastgelegd) en annotaties.

6.1 Principes van functioneel verbeelden

Bij de weergave van het besluit hanteren we het principe van 'functioneel verbeelden'. Daarmee bedoelen we dat de weergave van besluiten, de informatie die vastgelegd is in het besluit, goed zichtbaar moet maken. Het presentatiemodel wil grote complexiteit voorkomen en toch de nodige flexibiliteit bieden in vormgeving. Het presentatiemodel stelt eisen die de eenduidige weergave van deze informatie mogelijk maken. Dit zijn eisen zoals de relatieve grootte van het lettertype van onderdelen ten opzichte van elkaar. Het presentatiemodel gaat niet over de stijl, zoals de exacte korpsgrootte van het lettertype, regelafstand of opmaakstijl van het publicatieblad.

6.2 Presentatie van tekst

Het principe van verbeelden van tekst is generiek. Er is echter voor de weergave een onderscheid tussen OW-besluiten met regelteksten en OW-besluiten zonder regels; het verschil zit in de aan- of afwezigheid van een vaste tekststructuur.

6.2.1 *Presentatie van OW-besluiten met regels*

Voor de presentatie van OW-besluiten met regels is de tekststructuur van de tekstelementen van belang, zie paragraaf 5.6.

De toepassingsprofielen van de verschillende OW-besluiten leggen de volgorde van de tekstelementen vast. Deze volgorde wordt uitgedrukt in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element en dient ook gehanteerd te worden bij de opmaak van tekst (korpsgrootte van het lettertype) die aan een gebruiker wordt getoond. De weergave van een hoofdstukop is groter dan de weergave van een paragraafkop.

6.2.2 *Presentatie van tekst voor OW-besluiten zonder regels*

Voor OW-besluiten zonder regels is de structuur vrijer. De weergaveregels zijn hierdoor ook beperkter.

De `VrijeTekstStructuur` heeft als eigenschap dat er maar één tekstelement is: de divisie. Het principe van uitdrukken in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element wordt wel

gehanteerd voor teksten met een vrijere structuur door gebruik maken van het feit dat elementen genest zijn.

De functionele weergave zegt dan iets over een nulpunt (hoogste niveau of laagste niveau) en alle andere regels doen een relatieve uitspraak ten opzichte van het element waarbinnen ze voor komen.

6.2.3 *Presentatie van tekst voor OW-besluiten zonder regels*

Voor OW-besluiten zonder regels zal de structuur vrijer zijn. De weergaveregels zullen hierdoor ook beperkter zijn.

De vrije tekst heeft als eigenschap dat er maar één structuurelement is: de divisie. Het principe met uitdrukken in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element wordt wel gehanteerd voor teksten met een vrijere structuur door gebruik maken van het feit dat elementen genest zijn.

De functionele weergave zegt dan iets over een nulpunt (hoogste niveau of laagste niveau) en alle andere regels doen een relatieve uitspraak ten opzichte van het element waarbinnen ze voor komen.

6.3 **Presentatie van geometrie van (werkings)gebieden**

Alle tekstfragmenten in een OW-besluit zijn via het attribuut werkingsgebied gekoppeld aan het gebied (exacte geometrische begrenzing) waar ze van toepassing zijn. Zie ook paragraaf 5.7.1 over de werkingsgebieden. Ieder tekstfragment is gekoppeld aan één werkingsgebied. Een werkingsgebied heet in het model Locatie.

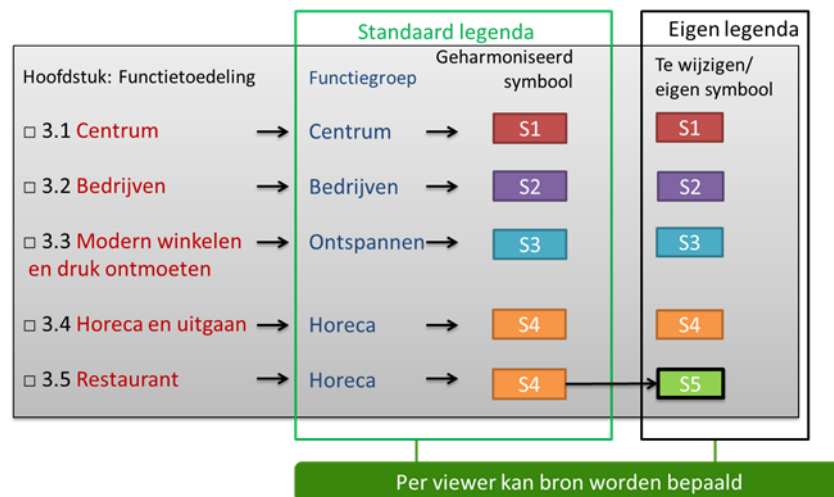
Ook werkingsgebieden dienen op een mens-leesbare wijze gepresenteerd kunnen worden (in een digitale viewer). Het uitgangspunt voor de weergave van objecten met een geometrie is dat de inhoudelijke waarde van het object (zoals bijvoorbeeld een functie, een onderwerp of een norm), bepaalt met welke symboliek (kleur/arcering) een werkingsgebied wordt weergegeven.

Het presentatiemodel bedient twee mogelijkheden om de informatieobjecten weer te geven (in een digitale viewer).

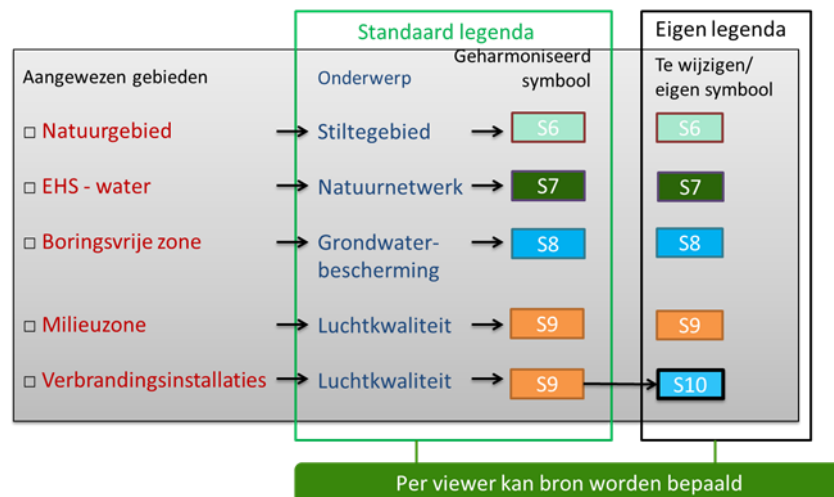
- Symbolisatie op basis van een afgesproken standaard symbolisatie.
- Een eigen symbolisatie die afwijkt van de standaard symbolisatie.

In een toepassingsprofiel van ieder OW-besluit wordt bepaald welke werkingsgebieden er van toepassing zijn in dat type OW-besluit en er wordt ook in geregeld op basis van welke eigenschappen (annotaties) van deze gebieden, de werkingsgebieden gepresenteerd zullen worden in een kaart of viewer.

Voor elk OW-besluit worden afspraken gemaakt over standaardsymbolisatie. Hiermee wordt bedoeld dat er afspraken worden gemaakt over een vaste symbolisatie van vergelijkbare geo-objecten. De algemene werking van de symbolisatie wordt geïllustreerd aan de hand van voorbeelden uit het omgevingsplan en omgevingsverordening in de eerste box in respectievelijk Figuur 6 en Figuur 7.

Figuur 6 Voorbeeld van het kenmerk Functiegroep uit een Omgevingsplan

Figuur 7 Voorbeeld van het kenmerk Onderwerp uit de Omgevingsverordening

Figuur 6 illustreert de functietoedeling binnen een omgevingsplan. De functietoedeling in dit voorbeeld kent een vijftal Functies. Deze zijn geannoteerd als Functie en hebben een Functiegroep meegekregen.

In dit voorbeeld is Functiegroep een mogelijkheid om de vergelijkbaarheid van de weergave aan te koppelen. De Functiegroep kent een waarde, deze waarde is gestandaardiseerd; dat wil zeggen dat er afspraken over zijn gemaakt en de mogelijke waarde is gelimiteerd. Aan die waarde voor Functiegroep kan een standaard (afgesproken) symbolisatie worden gekoppeld. Dat betekent dat die koppeling tussen de waarde voor de Functiegroep gekoppeld is aan een standaard weergave uit een symbolenbibliotheek. Door het toewijzen van de Functiegroep, wordt de presentatie van het object dan standaard geregeld.

In Figuur 6 is het voorbeeld uitgewerkt waarbij de 'Functiegroep horeca' altijd (standaard) oranje wordt weergegeven,

Het hanteren van een standaard symbolisatie biedt vooral mogelijkheden om geüniformeerde weergave te genereren, bijvoorbeeld voor een landelijk overzicht. Het biedt ook voordelen voor eenvoud in beheer en het komt de leesbaarheid van de kaart ten goede en het aantal mogelijkheden wordt gelimiteerd.

Het presentatiemodel biedt echter nog een tweede mogelijkheid om werkingsgebieden weer te geven; namelijk door een eigen symbolisatie mee te geven. De opsteller kan hierdoor de keuze maken (bewust) af te wijken van een standaard symbolisatie. In het voorbeeld van Figuur 6 wordt de symbolisatie van het restaurant, dat wel onder de Functiegroep horeca valt, niet (standaard) oranje maar groen weergegeven. Deze systematiek is tevens te hanteren voor werkingsgebieden waarvoor geen symbolisatie afspraken zijn gemaakt.

Symbool

De weergave wordt uiteindelijk via de symbolisatie vastgelegd in een symboolkenmerk. Feitelijk is het Symbool ook een kenmerk. Deze vorm van annotaties is te vergelijken met een waarde uit een symbolenbibliotheek die meegegeven wordt. De symbolenbibliotheek is te vinden in het 'presentatie model'.

6.4   Uitwerking Presentatiemodel voor het OW-besluit

Deze paragraaf is voor het betreffende TPOD nader uitgewerkt.

7 Openstaande vragen en issues

Voor elke onderscheiden TPOD zijn de openstaande vragen en issues benoemd. Voor TPOD generiek zijn er geen (aanvullende) openstaande vragen en issues geformuleerd.

8 Bijlagen

Bijlage 1   Ontwerpkeuzen

Voor de TPOD generiek zijn geen 'van de standaard' afwijkende ontwerpkeuzen van toepassing.

Bijlage 2 Toelichting op hoofdlijnen van STOP en IMOP

Modellering

In het kort bestaat het model uit objecttypen, annotaties en waardenlijsten waarmee een OW-besluit verrijkt kan worden. De annotaties binnen een OW-besluit zorgen voor de machineleesbaarheid. Het bovenliggende STOP-model beschrijft hoe deze annotaties (subject, eigenschap en waarde) in het model passen. Deze annotatie is gekoppeld aan de tekst en het werkingsgebied. Hierdoor kunnen de verschillende waarden van een normerende regel verbonden worden met verschillende werkingsgebieden.

Verklaring model

De bovenstaande abstracte beschrijving van het model wordt gevisualiseerd in UML klassediagrammen in Bijlage 3. Individuele elementen in het model (die voor de scope van dit document objecttypen genoemd zijn) worden in meer detail toegelicht in de objectcatalogus (STOP/TPOD vocabulaire). Het gebruik van UML klassediagrammen en het gebruik van de termen objecttype / objectcatalogus dienen niet vanuit een software-implementatie perspectief geïnterpreteerd te worden. Daarentegen zijn deze een ondersteuningsmiddel om het toepassingsprofiel voor de OW-besluiten en de inhoud en structuur ervan, beter te begrijpen. De diagrammen, de objecttypen daarin en de objectcatalogus tonen:

- Wat de mogelijkheden zijn om een OW-besluit te verrijken met annotaties (die ervoor zorgen dat het OW-besluit machine leesbaar en op een standaard manier uitwisselbaar wordt).
- Welke elementen in OW-besluiten met annotaties verrijkt kunnen worden.
- Waaruit de annotaties kunnen bestaan in welk document/besluit (welke gegevens hierin kunnen voorkomen).

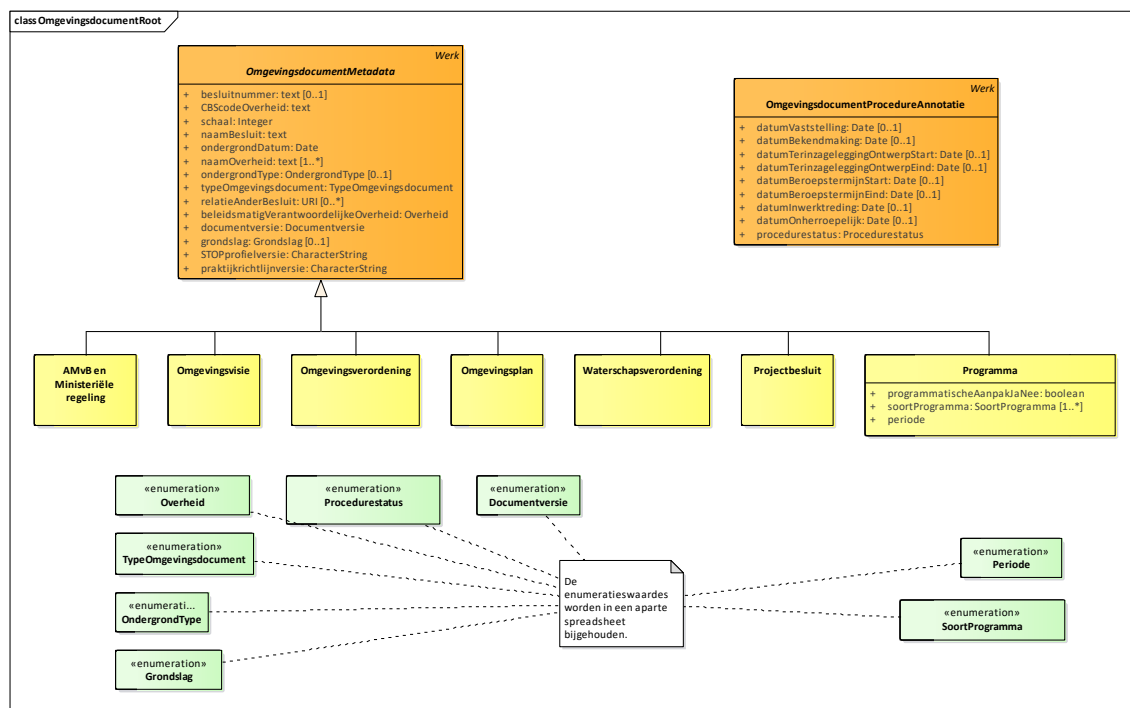
Een objecttype is een blok in de diagrammen, zoals OW-besluit. Van een objecttype kan informatie bijgehouden worden in eigenschappen, zoals datumVaststelling.

In Bijlage 3 wordt uitgebreid uitleg gegeven over de diagrammen, de relaties tussen de objecttypen en de verschillende kleuren van de objecttypen.

Bijlage 3 UML klassediagrammen voor OW-besluiten

A. UML klassediagram voor metadata van OW-besluiten

Figuur 8 geeft de annotaties weer die aan een OW-besluit kunnen worden toegevoegd op documentniveau. De getoonde objecten horen bij imop:OfficiëlePublicatieDocument en zijn in de verschillende TPOD vocabulaires voor de desbetreffende OW-besluiten specifiek uitgewerkt.

Figuur 8 UML klassediagram met de beschikbare annotaties op Documentniveau

Er zijn verschillende niveaus waarop een OW-besluit verrijkt kan worden met annotaties. De annotaties op documentniveau gelden voor het volledige OW-besluit (op een document/besluit als geheel).

Het kleurgebruik in de diagram is een aanvullende illustratie om aan te geven op welk niveau de objecttypen en eigenschappen geldig zijn en uit welk model deze afkomstig zijn:

- TPOD-onderdelen en eigenschappen die geldig zijn voor elk documenttype binnen het domein van de Omgevingswet zijn met oranje aangegeven.
- TPOD-objecttypen en eigenschappen die niet horen bij één bepaald documenttype (maar die specifiek zijn voor één bepaald, of enkele, documenttype(n)) zijn met geel aangegeven.
- Waardenlijsten zijn met groen aangegeven (deze geven aan waar een bepaalde eigenschap uit kan bestaan).

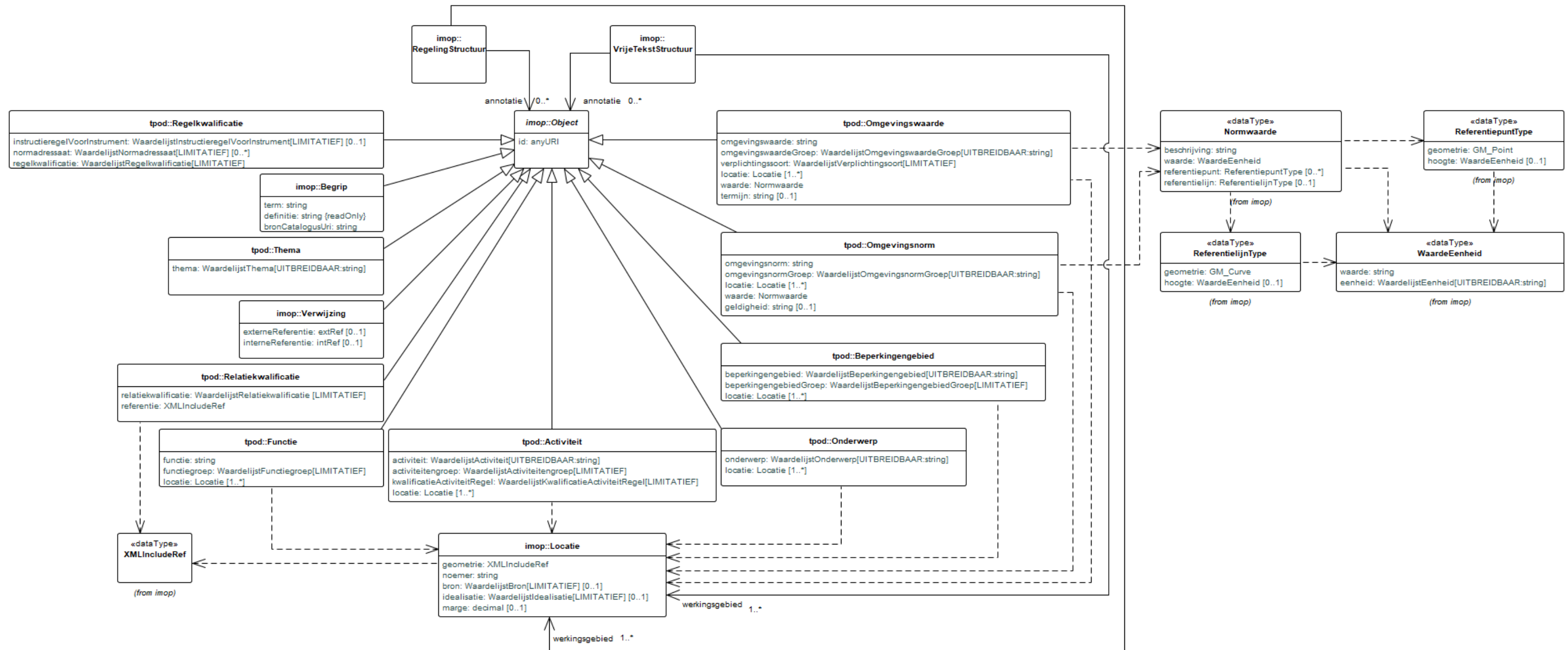
B. UML klassediagram met annotaties voor OW-besluiten

Daar waar in Figuur 8 de annotaties op documentniveau zijn weergegeven die het OW-besluit als geheel verrijken met metadata, beschrijft Figuur 9 de mogelijkheden om specifieke stukken tekst in een OW-besluit te kunnen annoteren met semantiek.

In Tabel 5 zijn de klassen (kolom "Klasse") en eigenschappen (kolom "Eigenschap") uit Figuur 9 gespecificeerd. Voor iedere klasse, eigenschap en waardelijst zijn definities (kolom "Definitie"), het verplichte of optionele gebruik (kolom "Verplicht/ Optioneel"), het waardebereik (kolom "Waardebereik") en de toepassing voor de weergave van het OW-besluit (kolom "Weergavekenmerk") aangeduid.

Voor waardelijsten biedt Tabel 5 enkel de namen en definities. De waarden van waardelijsten (de vulling) worden separaat beschikbaar gesteld. Waardelijsten die eindigen op "[UITBREIDBAAR:string]" zijn uitbreidbaar; er mag gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden, maar er mag ook een eigen waarde gebruikt worden die via een "string" veld gedefinieerd kan worden.

Waardelijsten die eindigen op "[LIMITATIEF]" zijn limitatief; er moet een waarde gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden. De waarden van waardelijsten (de vulling) worden separaat beschikbaar gesteld.

Figuur 9 UML klasse diagram met de beschikbare annotaties voor OW-besluiten

Tabel 5 Specificatie van klassen en eigenschappen van annotaties voor OW-besluiten

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Regeling-Structuur		De geconsolideerde versie van een OW-besluit met regels.			
VrijeTekst-Structuur		Voor de definitie hiervan wordt verwezen naar IMOP documentatie.			
Begrip		Een eenheid van kennis, bestaande uit een term en een definitie.		Optioneel	
	term	De naam van het begrip.	string	Verplicht	
	definitie	De omschrijving van de term, die de term definieert.	string	Verplicht	
	bronCatalogusUri	De uniform resource identifier (URI) van het begrip in de DSO catalogus.	string	Verplicht	
Verwijzing		De verwijzing vanuit een regel naar een tekstelement.		Optioneel	
	externeReferentie	De verwijzing naar (tekstelementen in) een ander document.	extRef	Optioneel	
	interneReferentie	De verwijzing naar een ander tekstelement in hetzelfde document.	intRef	Optioneel	
Object		Object dat onderdeel uitmaakt van een besluit.		Optioneel	
	id	De unieke identifier van het object.	anyURI	Verplicht	
Locatie		Een op zichzelf staande geometrische afbakening van een ruimte in de fysieke leefomgeving.		Verplicht	
	geometrie	Een vlak of volume, d.m.v. coördinaten op een kaart weergegeven en begrensd, dat een representatie is van een gebied in de fysieke leefomgeving.	XMLIncludeRef	Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	noemer	De tekstuele beschrijving van de locatie.	string	Verplicht	
	bron	De bron die is gebruikt voor, dan wel de wijze van inwinning van de geome- trie.	Waardelijst- Bron[LIMITAT IEF]	Optioneel	
	idealisatie	De manier waarop de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is.	Waardelijst- Idealisa- tie[LIMITATIE F]	Optioneel	
	marge	De afstand in meters waarmee de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden.	decimal	Optioneel	
Omgevings- norm		Een norm, niet zijnde een omgevingswaarde, die op meerdere locaties voor- komt en daar verschillende waarden heeft.		Optioneel	
	omgevings- norm	De naam van de omgevingsnorm.	string	Verplicht	
	omgevings- normGroep	De categorie waartoe de omgevingsnorm behoort.	Waarde- lijstOmge- vings- norm- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]	Verplicht	Ja
	locatie	Het gebied waar de omgevingsnorm geldt.	Locatie	Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	waarde	De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	Normwaarde	Verplicht	Ja
	geldigheid	De periode waarin de omgevingsnorm geldt. Geldigheid is een optionele annotatie die gebruikt kan worden wanneer een norm slechts in een bepaalde periode geldt.	string	Optioneel	
Functie		Een functie is het gebruiksdoel of de bijzondere eigenschap die een onderdeel van de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie heeft.		Optioneel	
	functie	De naam van de functie.	string	Verplicht	
	functiegroep	De categorie waartoe de functie behoort.	Waardelijst-Functie-groep[LIMITATIEF]	Verplicht	Ja
	locatie	De locatie waar een functie aan is toegekend.	Locatie	Verplicht	
Thema		Kernachtige weergave van de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit.		Optioneel	
	thema	De naam van het thema.	Waardelijst-Thema[UITBREIDBAAR:string]	Verplicht	Ja
Onderwerp		Korte, inhoudelijke weergave van waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat.		Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	onderwerp	De naam van het onderwerp.	Waardelijst- Onder- werp[UITBREI DBAAR:string]	Verplicht	Ja
	locatie	Het gebied waar het onderwerp van toepassing is.	Locatie	Verplicht	
Relatiekwalifi- catie		Element om de relatie tussen twee verschillende regels aan te duiden. An- notatie die een bijzondere verhouding tussen twee verschillende regeltek- sten kwalificeert.		Optioneel	
	Relatiekwalifi- catie	De naam van de relatiekwalificatie.	Waardelijst- Relatiekwalifi- ca- tie[LIMITATIE F]	Verplicht	
	referentie	De identificatie van de regeltekst waartoe een andere regeltekst in een ge- kwalificeerde relatie staat, vastgelegd in de workIdentifier van debetreffen- de regeltekst, opgebouwd volgens de standaard Akoma Ntoso Naming Con- vention.	XMLInclu- deRef	Verplicht	
Regelkwalifi- catie		Eigenschap die vastlegt tot welke soort een regel behoort.		Optioneel	
	instructiere- gelVoorIn- strument	Type instrument waarvoor de instructieregel bedoeld is.	WaardelijstIn- structieregel- VoorInstru- ment[LIMITAT IEF]	Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	normadres- saat	De doelgroep – een categorie personen of organisatie(s) - tot wie de regeltekst gericht is, alleen te gebruiken wanneer InstructieregelVoorInstrument de waarde 'uitoefening taak of bevoegdheid' heeft.	Waardelijst- Normadres- saat[LIMITATIEF]	Optioneel	
	regelkwali- ficatie	De naam van de regelkwalificatie.	Waardelijst- Regelkwali- fi- ca- tie[LIMITATIEF]	Verplicht	
Omgevings- waarde		Norm als bedoeld in afdeling 2.3 Ow die de gewenste staat of kwaliteit van (een onder-deel van) de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten en/of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastlegt.		Optioneel	
	omgevings- waarde	De naam van de omgevingswaarde.	string	Verplicht	
	omgevings- waardeGroep	De categorie waartoe de omgevingswaarde behoort.	Waarde- lijstOmge- vingswaarde- Groep[UITBREIDBAAR:string]	Verplicht	Ja
	verplichtings- soort	De soort verplichting die door het vaststellen van de omgevingswaarde wordt opgelegd.	Waardelijst- Verplichting- soort[LIMITATIEF]	Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	locatie	Het gebied waar de omgevingswaarde geldt.	Locatie	Verplicht	
	waarde	De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	Normwaarde	Verplicht	
	termijn	De termijn waarbinnen aan de verplichting moet zijn voldaan.	string	Optioneel	
Beperkingen- gebied		Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.		Optioneel	
	beperkingen- gebied	De naam van het beperkingengebied.	Waardelijst- Beperkingen- ge- bied[UITBREI DBAAR:string]	Verplicht	
	beperkingen- gebiedGroep	De categorie waartoe een beperkingengebied behoort.	Waardelijst- Beperkingen- gebied- Groep[LIMITA TIEF]	Verplicht	Ja
	locatie	De locatie die het beperkingengebied vormt.	Locatie	Verplicht	
Activiteit		Een activiteit is ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nalaten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden bewerkstelligd.		Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	activiteit	De naam van de activiteit.	Waardelijst- Activi- teit[UITBREID BAAR:string]	Verplicht	
	activiteiten- groep	De categorie waartoe de activiteit behoort.	Waardelijst- Activiteiten- groep[LIMITA TIEF]	Verplicht	Ja
	kwalificatieAc- tiviteitRegel	Eigenschap die aangeeft tot welke regelsoort een regel over een activiteit behoort.	Waardelijst- Kwalificatie- ActiviteitRe- gel[LIMITATIE F]	Verplicht	
	locatie	De locatie waar een activiteit aan is toegekend	Locatie	Verplicht	
Normwaarde		De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.		Verplicht	
	beschrijving	De in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	string	Verplicht	Ja
	waarde	De numeriek uitgedrukte waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	WaardeEen- heid	Verplicht	Ja
	referentiepunt	Het vooraf vastgestelde punt waarop gemeten dient te worden of aan de Normwaarde voldaan wordt	Referentie- puntType	Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	referentielijn	De vooraf vastgestelde lijn waarop gemeten dient te worden of aan de Normwaarde voldaan wordt	ReferentielijnType	Optioneel	
GM_Curve		Lijngeometrie		Verplicht	
GM_Point		Puntgeometrie		Verplicht	
ReferentielijnType		De specifieke invulling van de referentielijn		Verplicht	
	geometrie	De beschrijving van de positie middels coördinaten	GM_Curve	Verplicht	
	hoogte	De hoogte of diepte van de geometrie ten opzichte van NAP of het maaiveld	WaardeEenheid	Optioneel	
ReferentiepuntType		De specifieke invulling van het referentiepunt		Verplicht	
	geometrie	De beschrijving van de positie middels coördinaten	GM_Point	Verplicht	
	hoogte	De hoogte of diepte van de geometrie ten opzichte van NAP of het maaiveld	WaardeEenheid	Optioneel	
WaardelijstBron[LIMITATIEF]		De limitatieve waardelijst waaruit de bron geselecteerd kan worden		Verplicht	
WaardeEenheid[UITBREIDBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst met grootheden waarmee de eenheid van de numerieke waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm kan worden uitgedrukt.		Verplicht	Ja
WaardeEenheid		De combinatie van waarde en eenheid in het geval de waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm numeriek is uitgedrukt.		Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	waarde	De numeriek uitgedrukte waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	string	Verplicht	Ja
	eenheid	De grootte waarin de numerieke waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm is uitgedrukt.	Waarde- lijstEen- heid[UITBREI DBAAR:string]	Verplicht	Ja
XMLInclu- deRef		De referentie van het element waarnaar verwezen wordt.		Verplicht	
Waardelijst- TypeOmge- vingsdocu- ment[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst met de mogelijke soorten OW-besluiten.		Verplicht	
Waardelijst- Verplichting- soort[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij verplichtingsoort binnen Omgevings- waarde.		Verplicht	
Waarde- lijstOmge- vingswaarde- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij omgevingswaardegroep.		Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Waardelijst- Functie- groep[LIMITA TIEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij functiegroep.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Onder- werp[UITBREI DBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij onderwerp.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Regelkwalifi- ca- tie[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij regelkwalificatie.		Verplicht	
WaardelijstIn- structieregel- VoorInstru- ment[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst met instrumenten waarmee kan worden aangege- ven voor welk instrument de instructieregel is bedoeld.		Verplicht	
Waardelijst- Activiteiten- groep[LIMITA TIEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij activiteitengroep.		Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Waarde- lijstOmge- vings- norm- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij Omgevingsnormgroep.		Verplicht	Ja
Waardelijst- The- ma[UITBREID BAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij thema.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Beperkingen- ge- bied[UITBREI DBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij beperkingengebied.		Verplicht	
Waardelijst- Normadres- saat[LIMITATI EF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij Normadressaat binnen Regelkwalifi- catie.		Verplicht	
Waardelijst- Activi- teit[UITBREID BAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij Activiteit.		Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Waardelijst-Relatiekwalificatie[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij relatiekwalificatie.		Verplicht	
Waardelijst-Beperkingengebied-Groep[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij beperkingengebiedGroep.		Verplicht	Ja
Waardelijst-Kwalificatie-ActiviteitRegel[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij kwalificatieActiviteitRegel binnen Activiteit.		Verplicht	
Waardelijst-Idealisatie[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij idealisatie.		Verplicht	
decimal		Het decimale talstelsel bestaande uit de cijfers 0 tot en met 9.		Verplicht	
extRef		External Reference is een standaard XML element waarmee kan worden gerefereerd.		Verplicht	
intRef		Internal Reference is een standaard XML element waarmee kan worden gerefereerd.		Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
string		Karakters gedefinieerd volgens standaarden zoals Unicode of ISO 8859-1.		Verplicht	

Bijlage 4 [Specifieke bijlagen per TPOD]

Deze Bijlage 5 is voor bijlagen die behoren bij de afzonderlijke TPOD's. Vooralsnog is voor TPOD generiek geen specifieke bijlage.